

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103. Telephone: 431-6344

XLIX

Liepa — July 24, 1964

Nr. 85

ILIUSTRUOTOS AUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

GOLDWATERIO GALIMYBĖS

RESPUBLIKONŲ KANDIDATO LAIMĖJIMO GALIMYBĖS NĖRA TOKIOS BEVILTISKOS KAIP ATRODĖ PAGAL VIESOSIOS NUOMONĖS TYRINĖTOJŲ DAVINIUS. — VISUS APKALČIAVIMUS KLIUDO DVI DIDŽIOSIOS NEŽINOMYBĖS: KAIP VISUOMENĖ REAGUOS Į PARTIJŲ IDEOLOGINĮ NUSIDAŽYMĄ IR KOKIOS ĮTAKOS TURS RASINĖS RIAUSĖS. — GOLDWATERIS NETURI KOL KAS GALIMYBIŲ RYTUOSE, BET GALI SURINKTI PAKANKAMAI ELEKTORIŲ KITOSE JAV DALYSE.

Vytautas Meškauskas

Viesosios nuomonės tyrinėtojų duomenimis prezidentas Johnsonas turėtų laimėti prieš Goldwaterį 4 prieš 1 dauguma, t. y. surinkti apie 72% balsų. Tokia dauguma per paskutinius šimtą metų nebuvo išrinktas nė vienas JAV prezidentas. Pačią didžiausią daugumą gavo F. D. Rooseveltas 1936 metais, surinkęs 60,8% visų balsų, o jo oponentas republikonas Landon — 36,5%. Eisenhoweris nugalėjo Stevensoną 55,1% prieš 44,4% — 1952 m., ir 57% prieš 52% — 1956 m., o Kennedy Nixoną 49,7% balsų prieš 49,5%. Didelį nuostimį balsų gavo dar ir respublikonas Hardingas, kuris 1920 m., žadėdamas kraštą greitai grąžinti į normalų taikos stovį, surinko 60,4%, o jo oponentas demokratas Cox, rėmęs JAV dalyvavimą Tautų Sąjungoje, surinko tik 34,1%.

Todėl sunku patikėti, kad Goldwateris galėtų pralaimėti tokiam dideliu santykiu. Viešosios nuomonės tyrinėtojai greičiausiai gavo tokį skaičių todėl, kad senatorius buvo iki konvencijos palyginti mažai žinomas ir prieš jį buvo varyta smarki propaganda, jį vaizduojantį "atžagareliu" ir kone bepročiu. Šiuo metu apie Goldwaterį rašoma labai plačiai ir daugiau objektyviai. Tiesa, vedamųjų rašytojai ir toliau jį puola, bet iš kitų straipsnių skaitytojas gali sudaryti ir priešingą nuomonę.

Du faktoriai klydo tiksliai numatyti ateitį. Pirmas yra tai, kad per paskutinius trisdešimt metų Amerikos rinkimuose ideologija vaidino palyginti labai mažą vaidmenį. Per šiuos rinkimus rinkėjai turės "clear-cut choice". Goldwateris yra daugiau linkęs į dešinę, konservatyvus,

Johnsonas daugiau į kairę, liberalas. Neaišku, kaip rinkėjai reaguos — dauguma dar neturi sudarę savo nuomonės tokiu pasirinkimu.

Antras faktorius yra toks, kad paprastai yra palinkimas antru kartą išrinkti tą patį prezidentą, tačiau tas polinkis ši kartą gali būti ir ne labai stiprus dėl ideologinio momento iškėlimo, rasinių neramumų ir karo eigos Vietnamė.

Aplamai imant, skaičiuojama, kad Goldwateris negalės laimėti rytinėse valstybėse. Tai rodo ir respublikonų senatorių Javits ir Keating pareiškimai, jiems žadant į rinkimus eiti su savo "platforma", kuri skiriasi nuo "oficialios" Goldwaterio platformos. Goldwateris tikisi pasisekimo pietinėse Valstybėse, ypač po Alabamos gubernatoriaus George Wallace atsakymo pačiam kandidatui į prezidentus. Wallace tikrai gautų daugumą balsų pietuose, kurie dabar galbūt didžia dalimi atiteks Goldwateriui, nors yra aiškinių, kad neturėdami Wallace, pietiečiai balsuos už Johnsoną — pirmą pietietį prezidentą po pilietinio karo. Septynios pietinės valstybės: Florida, Arkansas, Louisiana, abi Carolinos, Tennessee ir Virginia kartu turi 74 elektorius. Goldwateris dar gali laimėti Kentucky, Oklahoma bei Maryland — 27 elektoriai. Jis turi užtikrintą pasisekimą Arizonoje, Colorado, Idaho, Montanoje, New Mexico, Utah ir Wyoming valstybėse, kurios kartu turi 30 elektorių. Goldwateris turėtų laimėti Viduriniųjų Vakarų valstybėse: abiejose Dakotose, Nebraskoje, Iowoje, Kansas, Wisconsin, Illinois, Indianoje ir Ohio. Jos duotų 106 elektorius. Kartu su šiais, Goldwateris turi pagrindo tikėtis

227 elektorių, o išrinkimui jam reikia 270. Jei jis laimėtų Californiją, jis turėtų dar 40 elektorių, o papildomus septynis elektorius jis galėtų gauti laimėdamas rinkimus Maine ir Vermont valstybėse, kas laikoma įmanomu dalyku.

Tokiu būdu Goldwaterio šansai nėra tokie blogi, kaip atrodo iš viešosios nuomonės tyrinėtojų iki šiol gautų rezultatų. Žinia, dar yra daug nežinomų momentų, todėl visi spėjimai turi prasidėti su žodėlyčiu "jei..."

ŽINIOS IŠ VISO
PASAULIO

• Ryšium su riaušėmis New Yorke negrų kvartaluose, laikraščiai skelbia to miesto pareigūnų pranešimus apie komunistų įtaką ir vaidmenį tose riaušėse.

Savo laiku ir Clevelande kilus neramumams ir demonstracijoms, buvo pareikštas nepasitenkinimas, kai FBI pradėjo tikrinti skundus dėl policijos pareigūnų žiauraus elgesio. Tų pareigūnų nusiskundimai, kad demonstracijoms vadovauja komunistiniai elementai ir kad FBI turėtų pirmą eilę patikrinti tą faktą, nesusiėmė viešų paaiškinimų.

• Valstybės Sekretorius Dean Rusk Amerikos valstybių užsienių reikalų ministerių konferencijoje pareikalavo imtis griežtesnių sankcijų prieš Kubą, kartu įspėjant tos šalies vyriausybę, kad nesiliovus "eksportuoti" revoliucines idėjas, ginklus ir paruoštus sukilėlius į Vid. ir Pietų Amerikos kraštus, bus "imami taikyti turimas saugumo priemones". Kaip žinoma, Meksika, Čilė, Urugvajus ir Bolivija tebeplaiko su Kubos diplomatiniais ryšiais.

• Pietų Vietnamo oro laivyno viršininkas pareiškė spaudai, kad jau yra siunčiami į S. Vietnamą gerai paruoštų kovotojų būriai ir kad rimtai ruošiamasi bombarduoti strateginiai svarbias vietas komunistų teritorijoje.

• Rumunijai atsisakius dalyvauti Chruščiovo šaukiamoj Varšuvos konferencijoje, joje susirinko tik Lenkijos kaimynai — R. Vokietijos ir Čekoslovakijos atstovai.

Laikraščiai sprendžia, kad tuo Rumunija laimėjusi pirmąjį kelinį kovoję už ūkinę nepriklausomybę nuo Maskvos.

Connecticuto valstijos gubernatorių John Dempsey liepos 12-18 buvo paskelbęs Pavergtųjų Tautų Savaitę. Ta proga pavergtųjų tautų atstovai buvo nuvykę pas gubernatorių padėkoti. Lietuvius atstovavo Z. Strazdas, ketvirtas iš dešinės, vadovavęs visai delegacijai ir Audronė Dragunevičiūtė, ketvirta iš kairės.

PAVERGTŲJŲ SEIMO DELEGACIJA
VALSTYBĖS DEPARTAMENTE

Pavergtųjų seimo generalinis komitetas liepos 15 susirinko posėdyje Washingtono ir aptarė seimo delegacijos lankymąsi Valstybės departamente, sutarė delegacijos sudėtį ir numatė žygius ryšium su rugpjūčio 20-28 dienomis Kopenhagoje, Danijoje, vyk-

tybės departamente, sutarė delegacijos sudėtį ir numatė žygius ryšium su rugpjūčio 20-28 dienomis Kopenhagoje, Danijoje, vyk-

Sovietų spaudimas į Suomijos
partijų vadovybes

"Draugiškumas negali remtis paniekimu", taip viename savo straipsnių keblį valdančios agrarijos partijos padėtį apibūdino suomių savaitinis žurnalas "Suomen Kuvalehti".

O reikalas labai paprastas. 19 metų išbuvus valdančios agrarijos partijos primininkas prof. Sukselainen savo kelionių po Švediją ir JAV metu susitiko ir turėjo pasikalbėjimus su estų išsilvijos atstovais. Tuoj po to Maskvos Pravdoje prasidėjo puolimai ir išmetinėjimai, kad suomiai kažką slapto ruošia prieš Sov. Sąjungą. Į visus puolimus prof. Sukselainen atsakė viešu laišku per spaudą, kad jo susitikimai su estais buvę grynai asmeniško pobūdžio, kad jis susitiks su senais mokslo draugais. Gi visą laiką, prieš Estiją pagrobiant sovietams, suomiai su estais palaikė labai artimus ir broliškus ryšius, kurių jie ir dabar nemato prasmės nutraukti. Pravdos užmetimai ir reikalavimai pakeisti partijos vadovybę šalia komiškios pusės, turi ir tragiką. Tas pats žurnalas rašo, kad jei sutikti su visais Pravdos išvedžiojimais ir iš to išplaukiančiais reikalavimais, nieko nelieka, ką būtų galima pas-

vadinti suomių savigarda.

Tačiau nežiūrint visų išvedžiojimų, matyti, kad sovietų spaudimas nesiribuoja Pravdos straipsniu.

(Nukelta į 2 psl.)

KODĖL RESPUBLIKONAI
PASIRINKO MILLERĮ?

JAV spauda, nagrinėdama respublikonų konvencijos detales ir įvairius užkulius, kartu ieško priežasčių, kodėl Goldwateris savo kandidatą į viceprezidentus pasirinko plačiai visuomenei mažiau žinomą kandidatą William E. Millerį.

The National Observer, gana taiklus ir gerai informuotas, objektyvus ir ramiai įvykius svarstęs Washingtono laikraštis, sakosi patyręs, kad Milleris, kaip katalikas, parinktas tam, kad, lygsvarai išlaikyti, Johnsonas būtų priverstas viceprezidento postui pasirinkti Robertą Kennedy, taip pat kataliką.

Respublikonų strategai, anot to laikraščio, sprendžia, kad John-

sonas neturės kitos išeities. Religinis klausimas turės įtakos dideliai daliai balsuotojų. Nors respublikonai ir neketina Milleriu specialiai patraukti katalikų balsuotojus, bet jų pagrindinis tikslas esąs įmanevuoti Johnsoną į tokią padėtį, kad jo pasirinkimas R. Kennedžio būtų neišvengiamas. O tokio atveju pietinių valstijų balsai Goldwateriui būsią garantuoti.

Be to, kita priežastis tokio Goldwaterio pasirinkimo esanti ta, kad "Milleris sugeba varyti Johnsoną iš proto".

W.E. Milleris nėra naujokopolitiniame gyvenime. Jis yra JAV Kongreso atstovu jau nuo 1950 metų. Nežiūrint to, kad yra konservatyvių pažiūrų, savo perrinkimui į Kongresą jis turi pakankamai balsų ir "liberalioje" New Yorko valstijoje, Kongrese savo konservatyvumu jis yra ne kartą "sukomplikavęs" savo partijos draugų sukalbėjimus su demokratais.

Be to, kaip respublikonų partijos pirmininkas, newjorkiečių partiečių jis nebuvo mėgiamas ne tik dėl to, kad jau anksti įsijungė į Goldwaterio rinkiminę kampaniją (kada ir J. Alsopas sakė, kad tikėtis Goldwaterio laimėjimo yra nesamoniškas), bet ir dėl to, kad visą partijos centro dėmesį buvo nukreipęs į pietines valstijas. Jis pasiekė žymius laimėjimus, tuo praplėtęs paramos ribas partijai į tokias valstijas, kurios tenkinosi turėję tvirtą konservatyvių demokratų sparną.

Taigi, Milleris jau seniai buvo įtilpęs į Goldwaterio schemą. Daugelis respublikonų galvoja, kad būtų laimėti rinkimai jau 1960 metais, jei rinkimų metu būtų turėta "ketas muštukas", kokią yra Milleris.

ŠIANDIEN IR RYTOJ

SOVIETAİ po revoliucijos pastatė vieną rekordą, kurio nenori prisipažinti. Tai alkoholiškas, paskutiniiais metais Sovietijoje skandalingai besipiečias.

Jų propaganda skelbia, kad girtuokliavimas yra "kapitalizmo palikimas". Tačiau per 44 metus jiems nepavyko tuo "palikimu" nusikratyti. Priešingai, šis "palikimas" kas metai didėja.

Jei 1950 metais, pagal pačių komunistų statistiką, Sovietijos ligoninėse buvo 7% ligonių — alkoholių, tai 1953 metais jų skaičius padidėjo iki 15%, o 1958 metais kai kuriose ligoninėse net trečdalis pacientų sudarė alkoholikai. Po to sovietai nustojo skelbti skaičius, bet iš kitų šaltinių sužinoma, kad Sovietijoje kasmet nuo girtuokliavimo miršta po 10,000 žmonių.

Sovietai jaučiasi labai nepatogiai prieš tą "kapitalizmo palikimą". Nors jų tautinis gėrimas "vodka", alus, vynai ir konjakai apkrauti aukštomis kainomis, tas netrukdo girtuokliavimui, o mažiau turtingesni geria "samagoną", pačių gyventojų slaptai pasigaminatą iš bulvių, burokų ar javų ir pardavinėjamą "juodojoje rinkoje". Nežiūrint didelių bausmių, "samagono" vartojimą nepavyksta užkirsti. Dažniausiai girtuokliai patys save nubaudžia, nes samagonas būna dažnų apsinuodijimų priežastimi.

Sovietai bando tikinti, kad alkoholiškas problema pas juos neegzistuoja. Bet bludžete kasmet skiriamos vis didėjančios sumos kovai su alkoholiizmu, rodo ką kita. Visi aiškiai matyti ir grąsinimai sustabdyti alkoholio vartojimą nepadaeda. Girtuokliai nenori nieko kito, kaip nusigerti ir nebūna jautrūs partijos įsakymams.

Išvadoje paaiškėjo, kad sovietai sumušę pasaulyje girtuokliavimo rekordą. Chruščiovas buvo pažadėjęs savo pavaldiniams pralenkti Vakarus. Tas jam pasisekė. Sovietikai pralenkė Vakarus, tik ne maisto, o alkoholio suvartojime...

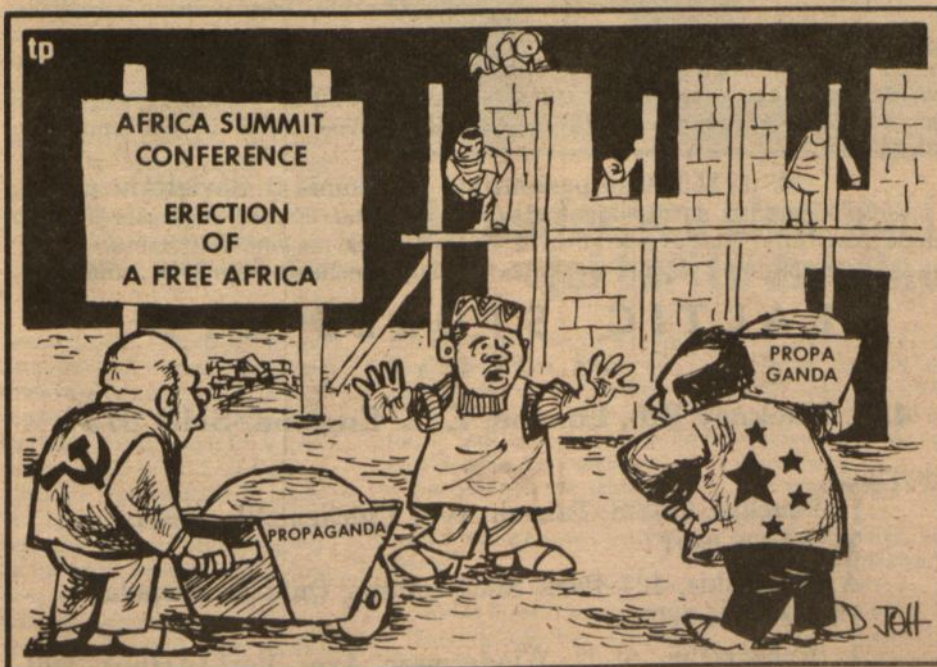
VILNIUJE kalėjimas į politinių kalinių kamara uždarė naują kalinį, buvusį artimą Sniečkaus draugą, partijoj turėjusį aukštą vietą.

Kiti kaliniai apspitę pradėjo klausinėti:

-- Kadangi tu buvai Sniečkaus patikimiausias draugas, turėtumei jį gerai pažinti...

-- Kaip tik dėl to, kad aš jį per daug gerai pažinojau, mane ir uždarė...

(vz)

— Ačiū, mums nereikia jūsų talkos!...

Tai buvo Lietuvoje prieš 25 metus

(2) Ištrauka iš knygos "Lietuva tironų pančiuose".

NAUJA RINKIMŲ TVARKA

Aišku, kad nauji rinkimai turėjo įvykti ir pagal naują tvarką. Bet ta nauja tvarka nuostabi būdu pasiliko labai panaši į seną tvarką, nustatytą to keikiamo "Smetonos režimo" tvarką. Rinkimų įstatymas buvo paliktas beveik ištisai tas pats, tik buvo pakeista kandidatų siūlymo tvarka. Mat, pagal veikusių rinkimų įstatymą kandidatų siūlymas buvo numatytas per savivaldybių organus. Dabar vietoje to kandidatų siūlymas buvo pavestas politinėms partijoms, visuomeninėms ir ekonominėms organizacijoms. Bet kaip jos tuos kandidatus turėjo siūlyti, nieko aiškaus nebuvo apibrėžta. O kokios gi politinės, visuomeninės ar ekonominės organizacijos gali pasiūlyti kandidatus jeigu jų visų veikimas, išskyrus vieną komunistų partiją, sustabdytas?

Rinkimų laiką Maskva nustatė labai greitai. Čia tik pasiskelbtas naujas rinkimų įstatymas, o jau po dviejų savaitių turėjo įvykti rinkimai.

Kiekvienam yra žinoma, kad prieš visuotinius rinkimus reikėjo ne tik tai numatyti kandidatus, bet taip pat sudaryti ir rinkimų sąrašus, juos patikrinti, kad juose būtų įtraukti visi kas turi teisę rinkti, ir kad juose nebūtų įtraukti tų, kurie balsavimo teisės neturi. Visas tas darbas reikalauja mažiausia poros mėnesių laiko, norint kad jis būtų gerai padarytas. Štai, Anglijoje jau kaip rūpestingai tų dalykų žiūrima, o visvien išėjo tų dalykų, kad net pats Churchillis, pasirodė, nebuvo laiku į sąrašus įtrauktas ir negalėjo balsuoti... Todėl tų dalykų negalima daryti labai skubiai, jeigu norima kad rinkimai išėtu rimti.

Bet bolševikams rinkimų rimtumas Lietuvoje nerūpėjo. Jiems rūpėjo tik vienas dalykas -- kad viskas įvyktų greitai. Jiems reikėjo, kad iki liepos pabaigos Baltijos valstybės "paprastų" būtų prijungtos prie Sovietų Sąjungos.

Todėl naujasis rinkimų įstatymas Lietuvoje apie rinkimų sąrašus visai nieko ir nekalbėjo. Jis nustatė tik šiuos dalykus: kas turi teisę balsuoti ir kad balsavusiems bus dedama į pasą tam tikras antspaudas... Vadinasi, niekas iš anksto nežinojo, kiek yra Lietuvoje žmonių, turinčių teisę balsuoti. Bet užtat iš anksto buvo žinoma kad tas kuris bus nebašavęs, iš jo pasą tai bus matomu. Laikraščiuose tuoju pradedta skelbti, kad balsuoti yra kiekvieno pareiga. Kas nebašuos, tas bus laikomas bašavęs už liaudies priešus. O kas bašuoja už liaudies priešus, tas pats yra liaudies priešas, o tokie -- patys supraskite, kur jiems vieta!

SUOMIJA...

(Atkelta iš 1 psl.)

Suomijos prezidentas Kekonen, kuris yra tos pačios agrarijos partijos narys, sušaukė partijos vadovybę posėdžiui, kurio metu premjeras Karjola nen pareiškė, kad partijos pirmininko perrinkimo reikalas esąs būtina ir be galo svarbi problema. Prezidentas Kekonen partijos suvažiavime pasiūlė pirmininku savo kandidatą Virolainę, kuris ir laimėjo pirmininko postą 22 balsų persvara iš (1754 balsų).

Taip prof. Sukselainen vien tik už pasikalbėjimą su estų išsilvijos atstovais, nustojo buvęs partijos pirmininku.

Prezidentui Kekonen yra pasisekę užmegsti draugiškus ryšius su Chruščovu ir suomių visuomenė yra visą laiką tikdinėjama, kad tik tų draugiškų ryšių dėka galima išlaikyti dabartinę lygsvarą suomių rusų santykiuose.

• Tikrinant visuomenės nuotaikas dėl kandidatų į viceprezidento postą iš demokratų sąrašo, Michigane surinkti duomenys rodo, kad 67 nuoš. pasisako už Rob. Kennedy, 11 nuoš. už sen. Humphrey ir 11 nuoš. už gynybos sekretorių Mc Namarą.

Jeigu jau nuo įstatymo paskelbimo iki pačių rinkimų pasiliko tik dvi savaitės tai kandidatus reikėjo pasiūlyti per savaitę. Kas gi juos galėjo pasiūlyti? Kadangi buvo tik viena veikianti organizacija -- komunistų partija, tai tik ji ir galėjo kandidatus siūlyti. Bet ji pati to daryti negalėjo. Kodėl?

Dėl tos paprastos priežasties, kad ji žinojo, jog ji visiškai neturi pritarėjų. Jai dar buvo gėda labai aiškiai rodytis. Nes Lietuvoje iki 1939 metų komunistų partijos narių buvo ne daugiau kaip 700. Ką tai reiškia? Tai reiškia -- 0.025% gyventojų, arba vienas iš keturių tūkstančių! Kai į Lietuvą įėjo raudonosios armijos įgulos, tai atsirado tų, kurie dėl visa ko nutarė irgi iš anksto apdrausti savo kailį ir prisidėti prie komunistų. Per vieną žiemą jų skaičius pakilo dvigubai ir pasidarė jau ... vienas iš dviejų tūkstančių! Vis dėlto tai labai maža.

Paties bolševikų valdymo metu, kada komunistų partijai augti jau buvo palankiausios aplinkybės, Lietuvoje, ji sako, išaugus iki nepilnų trijų tūkstančių. Tuo būdu Lietuvoje komunistų partija pasiekė 0.1% gyventojų skaičiaus, tai yra maždaug vienas iš tūkstančių! Tai irgi nedaug. Pačioje Rusijoje komunistų partiją priskaito arti dviejų milijonų narių, taigi ten išėina vienas komunistas tik šimtui gyventojų. Taip pat maža. Bet gi jie vis dėlto valdo Rusiją.

Lietuvoje, pradžioje turint tik vieną komunistų iš keturių tūkstančių, komunistams atrodė permaža. Nuo valdžios jie, žinoma, dėl to atsisakyti nė negalvojo, bet reikėjo kuo nors prisidengti. Ir, žinoma, atrado.

Vieną rytą laikraščiuose pasirodė atsisaukimas naujos, iki tol visiškai negirdėtos, organizacijos, kuri vadinosi "Darbo Lietuvos Sąjunga". Niekas nežinojo nei kada nei kaip tokia organizacija įsikūrė. Atsirado kaip grybas iš po lietingos nakties. Jos atsisaukime buvo prirašyta labai daug gražių dalykų apie tai, ko Lietuvai reikia. Ir buvo prirašyta taip, kad kiekvienas lietuvis mielai noru po visais tais pageidavimais pasirašytų. Ten buvo ir apie laisvę, ir apie nepriklausomybę, ir apie teisingumą ir apie darbą, apie gerus atlyginimus, apie gražų gyvenimą -- apie ką tik nori. Ir buvo sakoma kad dabar prasidėjo nauji laikai visa tai Lietuvai atneš. Po tuo atsisaukimo buvo parašai. Ne taip sau išspausdinti, bet nufotografuoti. O pasirašiusių tarpe buvo kelios dešimtys žymiausių Lietuvių visuomenės veikėjų, rašytojų, profesorių, advokatų ir t.t. Pačiame gale buvo ir Lietuvos Komunistų Partijos centro parašai.

Mieli tautiečiai,

Tik per Londoną geriau, greičiau ir pigiau išsiųsime maistą ir medžiagas į Lietuvą.

Nepraleiskite progos pasiųsti tiesiai iš mūsų sandėlių Londone puikiai įpakuoatą geriausios rūšies maisto produktų siuntinį, kuris pradiųgins kiekvieną gavėją.

M. 14.

2 sv. sviesto, 2 sv. kiaul. taukų, 2 sv. lašinių, 2 sv. ryžių, 1/2 sv. arbatos, 1/2 sv. kakavos, 1/2 sv. pipirų ir lauro lapų, 2 sv. cukraus, 1 sv. razinkų, 1 dėž. nescafe, 1 sv. saldinių ir 6 sv. kvietinių miltų.

tik už \$30.00 su pasiuntimo išlaidomis ir muitu.

Taip pat turime sudarę ribotą kiekį siuntinių labai vertingų anglišku medžiagų.

V. 3.

Trys atkarpos po 3 1/2 jardo kostiuminių anglišku sunkių grynos vilnos mėlynų, pilkų ir rudų medžiagų su įrašais All Wool Made in England, viso 10 1/2 jardo.

tik už \$55.00 su pasiuntimo išlaidomis ir Sovietiniu muitu. Reikalaukite mūsų kainoraščių ir pavyzdžių. Esame seniausią lietuvių įmonė Anglijoje. Nuosavų krautuvų tinklą turime jau nuo 1938 metų. Patarnaujame tiksliai ir skubiai. Maistą siunčiame ir po 40 sv. siuntinius.

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421, Hackney Rd., London, E. 2. England. SHO 8734.

Skyriai:

L. Venckus, 7042 S. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629. Telef. 436-0494

A. Kusinskis, 124 Park St., Sudbury, Ontario, Canada. Phone: 674-1605.

L. Radzevičius, 61 N. Windermere Ave., Port Arthur, Ont., Canada.

kandidatų sąrašas. Tai buvo kandidatų sąrašas visai rinkimų apygardai. Apygarda apėmė visą Vilniaus miestą ir dar kelias apskritys.

Iš laikraščio aprašymo buvo matyti, kad buvo susirinkus "darbo visuomenė". Jos ten galėjo būti apie 400, nes tik tiek žmonių gali sutilpti į tą salę. Tie 400 vietų buvo užimti iš anksto sušauktų jaunuolių, daugumoje neturinčių teisės nei balsuoti, nei kandidatus siūlyti. Bet apie tai laikraštyje, žinoma, nebuvo parašyta... Šitas susirinkimas pasiūlė kandidatus vardu visos rinkimų apygardos, turinčios per 300,000 gyventojų. O pasiūlė štai kaip. Draugas toks ir toks išėjo ir paskaitė "Darbo Lietuvos Sąjungos" siūlomą kandidatų sąrašą. Draugas toks ir toks pasakė, kad tame sąraše yra "geriausi iš geriausių" liaudies siūnūs. Visi plojimu kandidatų sąrašui pritarė. Kitių kandidatų niekas nepasiūlė. Kas gi pasiūlytų, kad į salę negalėjo įeiti nė vienas toks, kuris būtų tai padaręs, nes vietos buvo išanksto užimtos tų, kurie buvo žinomi, kad tikrai pritarės.

Dar paprasčiau kandidatai buvo pasiūlyti Kaune. Ten nebuvo sušaukti tam skirti susirinkimo, kuris būtų taip "sutvarkytas", kaip kad buvo Vilniuje. Todėl ten buvo pasinaudota atsitiktinai pasitaikiusiu susirinkimu. Kaune buvo tokia "Butų nuomotų sąjunga". Į ją buvo įsirašę kelios dešimtys veiklesnių arba labiau įpykusių ant namų savininkų butų nuomotų. Tos organizacijos uždaviniai buvo labai paprasti: rūpintis butų nuomotų reikalais, t.y., kovoti prieš aukštą butų nuomą, padėti ieškantiems būty, ir t.t. Ir ta organizacija formaliai turėjo sustoti veiklus, kaip ir visos kitos. Bet kadangi jos pirmininku buvo Paleckis ir kadangi jos susirinkimas buvo numatytas dar prieš bolševikams užėinant, tai tie nuomininkai ir susirinko.

To susirinkimo valdžia neuždarė, nors jis formaliai ir buvo "nelegalus", bet užtat juo buvo pasinaudota tam, apie ką nuomininkai nei negalvojo. Jie susirinko, pasikalbėjo apie tai, ar dabar nuomininkams bus geriau ar ne, ir norėjo jau skirstytis, bet susirinkime pasirodė Meškauskienė iš komunistų partijos centro, ir paskelbė, kad šis susirinkimas laikomas... susirinkimu kandidatams į Liaudies Seimą pasiūlyti! Nuomininkų draugijos nariai truputį nustebo, bet, pagaliau, o kas jiems! Tegul sau bus ir taip! Meškauskienė paskelbė, kad "Darbo Lietuvos Sąjunga" siūlo tokius ir tokius kandidatus. Paskaitė 10 pavardžių. Nuomininkai paplojo delnais ir viskas. Kauno apygardos kandidatai jau yra! Kitių kandidatų niekas niekur nepasiūlė.

Kitose vietose buvę ir tokių atsitikimų, kad kas nors iš publikos pasiūlydavo dar ir vieną kandidatą sąrašas. Tai buvo kandidatų sąrašas visai rinkimų apygardai. Apygarda apėmė visą Vilniaus miestą ir dar kelias apskritys. Iš laikraščio aprašymo buvo matyti, kad buvo susirinkus "darbo visuomenė". Jos ten galėjo būti apie 400, nes tik tiek žmonių gali sutilpti į tą salę. Tie 400 vietų buvo užimti iš anksto sušauktų jaunuolių, daugumoje neturinčių teisės nei balsuoti, nei kandidatus siūlyti. Bet apie tai laikraštyje, žinoma, nebuvo parašyta... Šitas susirinkimas pasiūlė kandidatus vardu visos rinkimų apygardos, turinčios per 300,000 gyventojų. O pasiūlė štai kaip. Draugas toks ir toks išėjo ir paskaitė "Darbo Lietuvos Sąjungos" siūlomą kandidatų sąrašą. Draugas toks ir toks pasakė, kad tame sąraše yra "geriausi iš geriausių" liaudies siūnūs. Visi plojimu kandidatų sąrašui pritarė. Kitių kandidatų niekas nepasiūlė. Kas gi pasiūlytų, kad į salę negalėjo įeiti nė vienas toks, kuris būtų tai padaręs, nes vietos buvo išanksto užimtos tų, kurie buvo žinomi, kad tikrai pritarės.

tašmenį šalia tų, kuriuos iš komunistų partijos atvykęs atstovas perskaitydavo, kaip "Darbo Lietuvos Sąjungos" kandidatus. Bet į tokį pasiūlymą tuoju buvo atsakoma kad tik šitie perskaityti kandidatai yra geriausi iš geriausių, o siūlyti kažkokius kitus asmenis, kurie yra nežinomi, kurie gal būtų yra liaudies priešai yra tik nesupratusių žmonių darbas. Kas palaiko tokius siūlymus, tas greičiausia yra arba suklaidintas arba liaudies priešų

agentas. Todėl aš manau, sakydavo atstovas, kad dauguma priitaria "Darbo Lietuvos Sąjungos" kandidatams. Po tų žodžių būrys iš anksto sušauktų komunistų jaunuolių pradėdavo ploti ir šaukti "bravo", o kiti tylėjo ir nedrįso ką nors sakyti, nes kas gi norės viešai pasirodyti esąs "liaudies priešas"... Tokiu būdu ir ten pasiūlyti kandidatai buvo paskelbti spaudoje kaip visuomenės su entuziazmu priimti kandidatai.

(Bus daugiau)

PELNYKITE DIVIDENDUS KETVIRČIAIS

VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

TAIP... PAS MUS JŪS TURITE PASIRINKIMĄ ĮVARIŲ TAUPYMO SĄSKAITŲ ATITINKANČIŲ JŪSŲ REIKALAVIMAMS...

NEATIDELIOJANT ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR

DIVIDENDAI IŠSIUNCIAMI PASTU KETVIRČIAIS INVESTMENT SĄSKAITOMS

"SERVING YOU SINCE 1922"

Indėliai apdrausti iki \$10,000 federalinės valdžios įstaigos

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650

Juozas F. Gribauskas, sekretorius

Chicago Phone: 242-1395; Suburban Phone: 656-6330

Artesian-Restaurant-AND LOUNGE

2432 WEST 63rd STREET

Jau yra pilnai įrengtas ir veikia, turi virš 300 sėdimų vietų.

Čia galite netik gerai ir nebrangiai pavalgyti, bet atšvesti krikštynas, vedybas, sukaktuves ir kitokias Jūsų šeimos ar visuomenines progas.

Elektriniai vėsinamas. Atvykit į mūsų restoraną-lounge, kur valgių pasirinkimas įvairus, nebrangios kainos ir taip pat didžiausias pasirinkimas vietos ir užsienio gėrimų. Parap. draugijos klubai ir vienuolynų rėmėjų draugijos susirinkimams ir posėdžiams banketo patalpinimas naudojasi nemokamai. Telna virš 300 asmenų. Kad būtumėt užtikrinti dėl vietos, patefonuokite 436-4622. Atdaras nuo 6 v. ryto iki 1 val. nakties.

Tinkami rūbai duoda gerą savijautą

DĖMESIO

Pas mus Jūs rasite vyrų pasaulį! — Mes aprensimė Jus nuo galvos iki kojų. Puikiausias pasirinkimas geriausių gaminių vyrų aprangai.

BOTANY „500“ kostiumai ir paltai, MANHATTAN marškiniai, LEE ir DISNEY skrybelės. Krautuvėje Jūs laukiami kasdien, o sekmadieniais nuo 10 iki 4 val.

H. Seigan

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ

4630-32 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill. Telef. YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ir ilgesniam išsimokėjimui be nuodimčių! Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO. 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Išeina: pirma-
dieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TARYBAI SUSIRINKUS

Šį savaitgalį, liepos 25 ir 26 dienomis Clevelande renkasi naujai išrinktoji JAV Lietuvių Bendruomenės Taryba savo pirmajai sesijai. Šios sesijos dienotvarkėje, šalia visų būtinų formalumų (apy-
skaitinių pranešimų, Tarybos vykdomųjų organų rinkimų ir kt.) nu-
matoma mesti žvilgsnį ir į Tarybos trejų metų kadencijos darbą, į
Bendruomenės valdmenį Lietuvos laisvės kovoje ir nustatyti gaires
JAV bendruomenės institucijų darbams.

Šitie pranešimai nėra ir neturėtų būti vien susirinkimo formalu-
mu. Šių pranešimų esmė ir iš jų išplaukiančios išvados lietuvių vi-
suomenei turės ne mažesnę reikšmę už pačios Tarybos rinkimus.
Tarybos nariai turėtų įsidėmėti, kad jie gavo visuomenės pasitikė-
jimą, šiemet dar gi padvigubintu svoriu, ne garbės kėdė užimti, bet
bendruomenės veiklai į-tiesesnes ir konkretesnes vėžes įstatyti.

Bendruomenės Taryba jau turi gyvenimo patirtį, kaip lygiai
patirtis, o ne vien nuolatinis bandymų laikotarpis, turėtų paveikti
visų bendruomenės institucijų veiklą.

Sąlygos darbai nėra lengvos. Tą visi gerai žino. Todėl ir būtina
veiklos galimybes apsvačius, ryžtis tokiems darbams, kurie tikrai
esamomis sąlygomis ir prie gerų norų, yra pakeliami.

Mūsų organizuotosios visuomenės vadovybės yda yra ta, kad su-
važiavimuose išsineama su labai kilmiais ir sveikintais sumanymais,
pirmu žvilgsniu pažvelgus, visai neblogomis idėjomis. Bet dažniausia
tie sumanymai ir idėjos užmirštama padėti ant jų įvykdymo galimy-
bių svarstyklį. Kartais susidaro vaizdas, kad sakomi susirinku-
siams pamokslai ir kad sakantieji taiko juos visiems, ne tik sau.

Nesunku susidaryti ir bendruomenės veiklos viziją. Bet laikas taip
pat pasvarstyti, kas esamose sąlygose tikrai ir įmanoma įgyvendinti.

JAV lietuvių visuomenė savo uždaviniams įgyvendinti turi aps-
čiai įvairiausių organizacijų. Bendruomenės vadovybė turėtų įsidėmė-
ti, kad daugelio tų organizacijų veikla nesikryžiuoja su bendruome-
ninio institucijų veikla, bet ją papildo. Bendruomenės institucijų už-
davinyms būtų -- atkreipti dėmesį į koordinacinį valdmenį ir
įvairių organizacijų talkos galimybes. Kartais pasitaiko nesmagumų,
kad bendruomenės institucijos į kitų organizacijų veiklą žvelgia pavy-
džiomis konkurento akimis. O tuo tarpu reikėtų tik džiaugtis, kad yra
idealistų, organizuotų ir pavienių, kurie ryžtasi atlikti naudingus
visuomenės darbus, nuo jų atpalaidavus bendruomenės institucijas.

Darbo užtenka visiems. Uždavinių ir neatliktų užsimojimų lie-
ka didelis perteklius. Blaivus ir gyvenimiškas žvilgsnis į JAV lie-
tuvių išsilavinimo ir bendruomeninės organizacijos vietą toje veik-
loje reikalinga tikslesnio apibūdinimo ir įžvalgesnės taktikos.

Visuomenė laukia ir tikisi, kad LB Tarybos sesija suteiks
viličių naujiems laimėjimams. (j.č.)

BANGUOJANTI BENDRUOMENĖ

Esanti gerame kelyje mūsų or-
ganizuotoji Bendruomenė savo
gyvybinguose pasireiškimuose
yra banguojanti, lyg jūra su po-
tyvniais ir atoslūgiais. Ruošia-
mi platesnio masto suvažiavi-
mai ar skelbiami tarybos rin-
kimai, -- sujuda, suspurda mū-
sų bendruomeniniai organai nuo
viršūnės iki apačios, sujūdina
nuošaliau stovinčius savo gausius
bendruomenininkus bei ramiai
snučduriuojančius nepretenzinguo-
sius lietuviškosios visuomenės
dalyvius. Esamomis sąlygomis
pasiekta neblogų rezultatų ir po
to -- atsilūgsta, nurimsta iki ko-
kio būtinio sekančio įvykio... Jei ir
nelabai girtina, tai gal nėra ir
peiktina tokia Bendruomenės tak-
tika. Kol turime gyvų bei judrių
mažųjų lokalinio pobūdžio orga-
nizacijų, kurios noriai ir kartais
labai energingai reiškiasi lietu-
viybės išlaikymo bei lietuviško-
sios kultūros puoselėjimo dirvo-
je, arba kol Bendruomenė gali or-
ganizuoti ir platesnio pobūdžio
lietuviškuosius pasireiškimus
per specialiai tam tikslui suda-
rytus Komitetus (buvę dainų ir

šokių festivaliai Chicagoje, žiais
metais įvyksiantis rugpjūčio 23 d.
pasaulinės mugės ribose laisvojo
pasaulio lietuvių panašus pasi-
reiškimas New Yorke), tai orga-
nizuotosios bendruomenės orga-
nams belieka tik koordinatoriaus
 vaidmuo.

Bendruomenė, atrodo, ne-
mėgsta didelės reklamos. Apie sa-
vo tvarkymąsi viduje žinių labai
šykšti. Gal dėl to, kad pačio sen-
niau veikusi Informacijos tarny-
ba, nėra kam stebėti Bendruome-
nės vidaus gyvenimą ir apie tai
per spaudą informuoti visuome-
nė. Čia ir negerai. Nuoseklios
informacijos stoka, kad ir apie
mažesnius reikaliukus, kenkia
pačiai Bendruomenei. Toli pa-
vyzdžių neleškant, štai kad ir po
paskutinių Tarybos rinkimų: -- tē-
sėsi beveik mirtina tylą išstisus
du mėnesius, kol pagaliau ligi
šių buvusios JAV LB Tarybos
Prezidiumo pirmininkas St. Barz-
dukas š.m. liepos 8 d. Drauge,
kaip eilinis informatorius prane-
ša, jog šios naujos tarybos pir-
moji sesija šaukiama liepos 25-
26 d.d. Clevelande, Rašinio auto-
rius, pacitavęs kai kurios mūsų
spaudos pasisakymus po įvyku-
sų šios naujos tarybos rinkimų,
pats nusiskundžia mažu dėmesiu,
susirenkant naująją JAV LB Ta-
rybą I-sios sesijos. Iš kur gi tas
reikiamas dėmesys atsiras, kad
ligi šiol buvo "slepiama", kur ir
kada ta naujoji taryba rinksis?

Ne, neprieikauštauju, o tik noriu
pasakyti, kad į Bendruomenės rei-
kalais paskelbtas spaudoje infor-
macijas krypta daug lietuviškų
akų. Štai, ir mano akis užkliuvo
už čia minimos informacijos, o
mano kaip eilinio bendruomeni-
ninko susirūpinimą iššaukė ne
tas gerai paruoštas straipsnis,
bet jo išvadinė pabaiga, kur sa-
koma: "Štai kodėl iš LB Tary-
bos narių tikimės dvejopos pa-
reigos. Visų pirma jie turi akty-
viai jungtis į pačios sesijos dar-

bus, kuriems reikalingas dera-
mas išankstinis pasirengimas. Ir
antroji pareiga, -- kad JAV Lie-
tuvių Bendruomenė gautų taip pat
darbingus, veiksmingus ir auto-
ritetinius vykdomuosius organus
-- centro valdybą, Kultūros fon-
dą ir Švietimo tarybą."

Gerbiame Tarybininkai, sa-
kykite, kurgi dingo LB Prezi-
diumas? Ar jo neberinksite? Ar
jis neprivalo būti ir autoritetin-
gas ir veiksmingas? Ligi šiol,
rodos, pirmoje eilėje būdavo ren-
kamas LB Prezidiumas ir buvo
žinoma, kad jis būtų ir autori-
tetingas ir veiksmingas. Kai skai-
tai oficialaus asmens nors ir ne-
oficialią informaciją, negali pri-
leisti, kad čia būtų nesužadū-
mas Bendruomenės hierarchi-
jos reikaluose. Greičiau kyla įta-
rimas, kad čia yra sąmoningas nu-
tylėjimas, slepiamas savyje tam tik-
rą tikslą, kuris, spėjama, galėtų
būti: -- nesuklame galvos ir ne-
gaikštime laiko dėl prezidiumo;
praėjusio kadencijos turėjome gana
autoritetinę ir veiksmingą LB
Tarybos prezidiumą, tą patį pa-
tvirtinkime ir naująją kadenci-
ją.

Taip, turime pripažinti, pra-
eitais kadencijos prezidiumas bu-
vo tikrai veiksmingas. Kadangi
jis toks buvo, tai jam pasisekė
ir PLB valdžią iš Kanados per-
kelti į Clevelandą. Ir ne dėl
kokios ambicijos tą valdžią pasi-
ėmė, o naudingam ir garbingam
darbui, ką jau spėjo ir įrodyti,
sušaukdamą lietuvių spaudos ir
radijo darbuotojų vaisingą su-
važiavimą PLB Pirmininko bu-
veinėje. Už tati galima šaukti
valio naująją PLB Valdybą. Bet
kad tie patys asmens ar jų dalis
stovėtų ir JAV LB Tarybos prie-
kyje, tai jau būtų nebe gerai, nes
kiltų pavojų sumaišyti kompe-
tencijas. Antra vertus, šiuo me-
tu Clevelandas kaip vietovė nėra
tinkama reziduoti Prezidiumui.
Yra svarių argumentų, kad
jis turėtų reziduoti New Yorke
ar artl jo. Kaip žinoma, mūsų
politiniai veiksniai, kurie susi-
spietę New Yorke, ruošiasi su-
eiti vienybėn. Tam politiniam jun-
giny numatoma ir Bendruomenės
vieta. Prezidiumui čia ir tiktų
tuo rūpintis ir būti nuolatiniam
kontakte, veiksniams besivieni-
jant. Reikalingam sąstatui suda-
ryti yra ir tinkamų tarybos na-
rių. Netoliese energingasis ir
gerų bendruomeniškų idėjų pil-
nas dr. P. Vileišis, pačiame New
Yorke adv. J. Šlepetys, dr. B. Ne-
mickas, na, ir daugiau prie rei-
kalo galima surasti tinkamų as-
menų, nors ir neišrinktų šį kartą
į tarybą.

Kitiems LB organams kol kas
tenka likti tik Chicagoje. CV ga-
lėtų reziduoti ir kitur, bet kitose
vietovėse nesimato naujai išrink-
tosios tarybos narių, kurie sutik-
tų prisiminti tą sunkią LB vykdo-
mojo organo naštą. Ligi šiol bu-
vusiam CV pirmininkui J. Jasai-
čiui tenka prisiminti tas pačias pa-
reigas ir antrąją kadenciją. Vie-
na kadencija nėra ilgas laikotar-
pas, bet jis sūspėjo įrodyti, jog
toms pareigoms jis yra pribren-
dęs ir nuoširdžiai joms atsidavęs.
Šias elutes rašančiam teko
stebėti p. J. Jasaitį žiais me-

tais sausio mėnesį įvykusiame ry-
mų pakraščio Bendruomenės dar-
buotojų suvažiavime, kur jis darė
pranešimus net už tris centrinių
organų pareigūnus, nes du paža-
do neišpildė ir suvažiavime nepa-
sirodė. Po pranešimų, kaip pap-
rastai, seka paklausimai, kurių
tarpe, ypač liečiantieji Bendruo-
menės ir veiksmų santykius, bu-
vo gana aštroki, linkę sukelti net

tam tikrą audrėlę. J. Jasaitis
atsakinėjo santūriai, logiškai ir
pagrįstai, vadovaudamasis savo
akivaizdžiai giliu bendruome-
ninio įsitikinimu.

Tai tiek mano, kaip eilinio ben-
druomenininko, užuominų, susi-
renkant naująją JAV LB Tarybą
I-sios sesijos. Geros sėkmės
darbuose!

Stp. Dovačins

VIRSUJE: Žavūs vaizdai
iš "Blue Water" vasarvie-
tės prie George ežero New
Yorke valstijoje. Nuotrau-
koje: prof. A. Salio šeima
svečiuose pas "Blue Water"
vasarvietės savininką Sly-
viną, kuris buvo prof. A.
Salio sponsorium...

Vyt. Maželio nuotr.

**Schaefer yra alus, kurį privalote turėti,
jei turite daugiau, nei vieną.**

Kai esate ištroškęs, pirmas šaltas
alus -- bet kuris šaltas alus --
ragaujamas su pasigėrėjimu.
Bet vėliau, su antru stiklu, ir
trečiu, kažko pasigendate. Kaž-
kaip jaučiasi nusivadėjimas.
Bet Schaefer yra skirtingas.
Malonumas geriant Schaefer
niekad nepranyksta po stiklo ar
dviejų.
Net troškuli nuraminus, Schae-
fer vistiek lieka šviesus ir stiprus.
Tai yra kokybė, išskirianti
Schaefer nuo kito gero alaus.
Žmonės kalba, kad stiprus, šal-

tas, auksu šviežias Schaefer
suteikia tą patį pasitenkinimą
šaltą stiklą po stiklo ragaujant.
Jie ištikrųjų turi pirmojo alaus
malonumą, jis liks ragaujant visą
turimą alų.
Taigi, kodėl neišbandyti
Schaefer?
Sekantį kartą, kai eisite apsi-
pirti, pasiimkite šesiu bonku
dėžutę ar dvi.
Išitikinkite patys, kodėl Schae-
fer vadinasi alus, kurį privalai
turėti, jei turi daugiau, kai vieną.

Schaefer Breweries, New York and
Albany, N. Y., Baltimore, Md.

**THE BEST
FOR LESS!**
Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95 St.
CHICAGO,
ILL., 60642
Phone:
Garden 4-8654

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS
GĖLINYČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd Street
Chicago, Ill.
Telefonai:
PR 8-0833 ir PR 8-0834

Dalis publikos Los Angeles mieste suruoštame Prezidento Antano Smetonos 20 metų mirties sukakties minėjime.
L. Kančausko nuotrauka

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

Gražiausia Smetonos prakalba?

Blogi laikai atėjo Lietuviams prakalbininkams Amerikoje. Ypač kai valgome dabar jau kasdieninę jų duoną per valstybinių, tautinių švenčių ir įžymių žmonių sukaktuvių minėjimus. Liaudis nekantrauja ir skundžiasi auksaburniais. Sako, dažnas savo "trumpą žodį" pradeda nuo Žalgirio mūšio. Po valandos šiaip taip pasiekia širvintus-Giedraičius. O dar po valandos pagaliau pasineria Baistojo Birželio ašarose. Ir vistiek dar lieka pilnai neišaiškintas paskutinis dvidešimtmetis ligi dabar...

Mano būdas žymiai švelnesnis. Nesu skundęsis ir dejavęs dėl ilgų prakalbų. Priešingai, aš jomis skystesnio savaitgalio "laiko užmūšimui" esu beveik patenkintas ir kartais net žaviuosi kurio prakalbininko gausiais istorinių žinių turtais. Išskyrus nebent vidurvasario metu, kada dienovidžio temperatūra lauke pasiekia 90, o salės viduje tvankumas ir karštis ima kilti ne vien tik dėl gliai mokslinių ar jautriai patriotinių priežasčių.

Todėl buvau susirūpinęs, kai losangeliečiai nutarė prezidento Antano Smetonos 90 metų gimimo minėjimą ruošti ne tik liepos mėnesį, bet ir per patį vidurdienį -- lygiai dvyliktą valandą. Ir mano baimė kilo beveik iki kraštutinumo, atsiminus, kad programoje rengėjų aš buvau numatytas... ketvirtuoju prakalbininku!

Ir vis dėlto jūs niekad negalite būti tikras, kad neįvyks stebuklai. Klausytojų tokią valandą vistiek susirinko užtenkamai. Konsulo J. J. Bielskio ir svečio iš Chicagos, ALT sekretoriaus Eugenijaus Bartkaus politinės prakalbos buvo saikios, beveik į temą ir jokių dejavimų neišsukė. Daugiau "žalgiriška" ir išsamesnė buvo skautininko Mykolo Naujokaičio pagrindinė paskaita, nušviečianti vėlionio prezidento gyvenimo kelius ir jo idėjų bei politinių gijų konstruktyvią kritiką. Paskaita buvo labai gera, skirta jaunimui, neišgyvenusiam ano laikotarpio.

Tik, žinoma, to jaunimo ne kiek tebuvo salėje...

Atėjus mano eilei, aiškiai matėsi, kad klausytojų pajėgumas atlaikyti ketvirtą prakalbininką buvo išsekęs ligi dugno.

Aš ir nebuvau ketinės sakyti prakalbos. Per pusvalandį beveik nieko negalima apie Smetoną pasakyti, kas daugumai klausytojų būtų nežinoma. Dar sudarant programą rengėjams buvau pasiūlęs, kad gal tokia proga pritiktų paskaityti kokį gabalą iš to, kas paties Smetonos buvo "pasakyta, parašyta".

Bet ką? Pirmasis ir pastarasis Lietuvos respublikos prezidentas tebėra kaip sakoma, kon-

traversinė figūra. Bet po 100 ar ir 50 metų, kai nebebus likę gyvo nė vieno jo tiesioginio priešininko ir gerbėjo, Smetona atrodys kitaip. Tuomet jis greičiausia bus išlikęs, kaip pirmojo Lietuvos respublikos nepriklausomybės tarpsnio reikšmingiausias valstybininkas ir kaip vienas iš giliausių lietuvių laikraštinių. Jo raštų kolkas tik dalis išleista penkiuose tomuose: keturi ankstybesnių straipsnių ir vienas politinių prakalbų. Kokį gabalą atrinkti, kaip būdingą, pastoviai gerą ir gražiausią?

Tatai nelengva. Turėjau visą mėnesį laiko pagalvoti ir -- prisiminiau savo vyresnį draugą Kazį Binkį.

Šis žymiausias mūsų modernios poezijos novatorius savo jaunystėje buvo išėjęs, grubiai pasakant, iš kairiųjų sluoksnių. Jis buvo gilus tautininkas tiesiogine šio žodžio reikšme, bet niekada partine ar politine prasme. Juo labiau jis niekada negretino savęs prie "smetonininkų". Bet 1934 metais, kada prezidentui Smetonai artėjo 60 metų sukaktis, specialaus šventei rengti komiteto ne kas kitas, o Kazys Binkis buvo paprašytas parašyti Smetonos biografiją jaunajai lietuvių kartai. Binkis sutiko tai padaryti, jeigu jam nebus statoma jokių sąlygų ir nurodinių dėl turinio. Savo uždavinį jis grakščiai atliko parašydamas 64 puslapių trumpą, jautų, ne politiko, bet daugiau literatū žvilgsniu aptęstą prezidento biografiją, kuri netrukus buvo išleista 300,000 egzempliorių tiražu.

Tuo laiku, kai knyga buvo jau pradėta spausdinti, atsitiktinai aplankiau Binkį jo bute Kaune. Prūsų gatvėje. Jis buvo gerai nusiteikęs ir, kaip paprastai, kupinas ironijos ir juokavimų. Taip man vis išpuola, pasakojo Kazimieras, kad turi eiti į pagalbą mūsų ideologams, Socialistai ilgai dainavo tokį nudrižusį Internacionalą, kad nebegalėjau iškęsti ir 1926 metais išverčiau į jiem kiek žmoniškiesiems proletarų himno žodžius. O dabar tautininkai niekaip negalėjo surasti, kas parašytų jų vado biografiją taip, kad ją pajėgtų suprasti paprastas žmogus ir kiekvienas vaikas. Man atrodė, kad taip galima ir jau reikia parašyti. Bet baisiai privargau, kol parašiau, kol peržiūrėjau beveik viską, kas jo paties prirašyta ir pasakyta. Žinau, ta visa politika ir visos iškilmingos temos man didelio įspūdžio nepadarė. Tik šen ten vieną kitą žodį iš jo raštų paminėjau. Man labiausiai patiko Smetonos viena prakalba jauniems skautams ir vaikams per Motinos dieną. Tą prakalbą vienintelę išties paėmiau į knygą, užbaigai. Leidėjai gal ir raukėsi, bet man ta prakalba atrodo pati išmintingiausia ir gražiausia. Vaikams!... Tik tas politikas yra geras ir turi atelti, kuris moka susikalbėti su vaikais ir gali būti jų supastas.

Gal čia mano prisimenamas ne kiekvienas žodis yra Binkio, nes po 30 metų neįmanoma tiksliai atkurti kiekvieną žodį. Bet bendroji jo pasakos prasmė buvo kaip

tik tokia. O Binkis turėjo gerą skonį ir itin buvo išbrendęs žodžio kultūroje. Jeigu jam ana Smetonos prakalba vaikams labiausiai patiko, tai gal būtų verta dar kartą jos pasiklausyti ir pažiūrėti, ar ji nepaseno.

Prieškarinės Lietuvos knygas jau gana sunku dabar surasti Amerikoje. Mūsų mieste niekas tos Binkio knygos nebeturėjo. Tada kreipiausi į bičiulį A. Merkeli, antrą ir vėliausią Smetonos biografą, ir Aleksandras man iš savo dokumentų sandėlio per kelias dienas atsiuntė Binkio knygą. Taip, ten buvo mano ieškomoji, Binkio labiausiai patikusios Smetonos prakalba.

Pasidėjęs knygėlę anttribūnos, aš vis dar abejoju, ar neišeisiu savo rimtųjų klausytojų. Pasirinkti ir tokia iškilminga proga pakartoti vienintelę Smetonos prakalbą specialiai vaikams! Todėl pirmiausia padariau trumpą įžangą apie Smetonos raštų ir kalbų stilių, pabrėždamas, kad jis visada buvo pavyzdinčiai lietuviškas, paprastas, tiesus, aiškus, be tarptautinių žodžių ir painių galvojimo vingių. Ir mano skaitysimoje prakalboje buvo panaudoti bemaž tik du nelietuviški žodžiai: organizacija ir demarkacinė linija, bet jiedu Lietuvoje net ir vaikams buvo suprantami. Otada jau maldavau klausytojus neprilinti per daug už blogą, jei pasirinkau prezidento prakalbą vaikams, kurių salėje šiuo metu beveik nebuvo. Bet dabar gyvename Amerikoje tokius ypatingus laikus, kada lietuvių politika ir visokių gyvybinių klausimų aiškinimas taip suvaikėjo, kad gal būtų tiksliausia vėl pradėti gyvenimą iš naujo nuo ano laimingojo amžiaus...

Ir tada, mėgindamas kiek pamėgdžioti vėlionio prezidento kalbėjimo intonaciją, lėtai ir lygiai perskaičiau jo prakalbą Kauno skautukams ir vaikams.

Ir įvyko tai, ką laikyčiau antroju šio minėjimo stebuklu. Neatsimenu, kad po kokios kitos savo rimčiausios prakalbos būčiau gavęs tiek sveikinimų, pagyrimų ir padėkių, ypač iš suilusių moterų pusės, kaip šį kartą. Ir keisčiausia, kad net savo nenusipelnijimo nebuvo galima išaiškinti. Nedėkoti, juk čia nėra jokių mano nuopelnų, prakalba gi buvo Smetonos, ne mano, -- bandžiau aiškinti.

Bet viena senoji Amerikos lietuvių tuoj nukrito: -- Nesvarbu kieno. Prakalbą jūs iškalbėjot, o ji buvo tokia teisinga ir graži, gražesnė už visas kitas prakalbas, kad man ir ašarą išspaudė...

Aš dar vis nežinau, kokią Smetonos prakalbą galėtume laikyti pačia geriausia ir gražiausia. Bet dabar man atrodo, kad Binkio nujautimas, turbūt, nebuvo visiškai pro šalį.

Tuo tarpu neabejotina, kad paprastesnio Smetonos žodžio, kaip šisai skautukams ir vaikams nerastume bet kurioje kitoje prezidento prakalboje ar straipsnyje. Čia jis aiškino, koks brangus dalykas vaikui turėti būti motina. Kaip ją reikia didžiai mylėti "ne tiek iš pareigų, kiek iš gero išauklėto jausmo". Ir mylėti ne tik savo, bet ir kitų motinas. Ir ne tik žmonių, bet ir paukščių, ir gyvulių, ir žvėrelių motinas. Ir už vis labiausiai mylėti "mūsų motinų motiną -- Tėvynę Lietuvą", kurią kariai savanoriai, "pamiršę save, puolė jos ginti ir daugelis už ją galvas padėjo".

Kadangi anuomet dar nebuvo geležinės uždaros, skyrusios laisvąjį lietuvių nuo pavergtų, o tik demarkacinė linija, skyrus laisvąjį Lietuvą nuo lenkų užgrobtą Vilniaus kraštą, prezidentas ją priminė vaikams, ragindamas visada atsiminti, kad ten yra "mūsų kraujo tėvų ir motinų, mergaičių ir berniukų, neturinčių laimės kurios jūs galite ragauti. Ten mūsų broliai ir sesers nesidžiaugia, liūdi. Jiems taip auklėtis, kaip jūs auklėjatės, jiems taip mylėti gimtoji kalba, savo motiną, savo kraštą -- nėra leista. Argi tai mažai nelaimė būti nedorai mokomiems?"

Ir pagaliau jis ragino jaunuosius parodyti, "kad mylėti visą Lietuvą -- ne tik laisvąją, bet ir pavergtąją. Turite būti pasiryžę nesigailėti dargi savo gyvybės, kad reikėtų vaduoti savo brolius..."

Rami, paprasta, sklandaus stiliaus prakalba, o turinys dar pa-

Prezidento Antano Smetonos minėjimo Los Angeles mieste iškilmingas uždarymas. Nuotraukoje ALT S-gos Los Angeles skyriaus pirm. A. Mažeika ir skautų atstovai su vėliavomis.
L. Kančausko nuotrauka

prastesnis. Tai juk visiems žinomos tiesos, visuotinės ir galbūt amžinos, bet turbūt svarbios, jeigu dėl jų verta "nesigailėti dargi savo gyvybės".

O laiko ir jo vaikų pasikeitimas dabar toks, kad liežuviu ne visada, bet gyvybės tai jau labai gaila. Ir ne tik savo, bet ir viso pasaulio. Antai dar neseniai Dirvoje (1964, VII, 13) paskelbtame laiške vienas, kaip sakoma, jaunosios lietuvių generacijos auklėtinis ir mokytinis šurkščiu partinės aistros žargonu dėstė, jog vienas iš Amerikos prezidentinių kandidatų kaizeriškai žvanginas kardu ir tuo galis išprovokuoti atominį karą, kuris nušluotų visą pasaulį, drauge ir Lietuvą.

Jis sakosi prieš "akivaizdų sadizmą", jam daugiau rūpi "moralinė atsakomybė už žmonijos likimą". Ir jis skelbia naują, kad pasaulis turis būti tvarkomas "remiantis tesingumu visiems ir tarpusaviu susitarimu", nes tik tokioje "ilgalaikėje perspektyvoje" bus galima pavergtai pavergtai lietuvių tautai, "nors ir tik po truputį"... Jis stovi griežtai prieš mūsų laikų "esminį moralinį defektą - stipriai sumažėjusį jautrumą žmogui". Jis yra neabejotinai jautrus savo ir visos žmonijos gy-

vybei, bet pusėtinais vėsus lietuviškajam žmogui savo gimtojoje tėviškėje, kuris ten ramiai sau gali likti "ilgalaikėje perspektyvoje", remiantis Amerikos ir Sovietų Rusijos "teisingumu visiems ir tarpusaviu susitarimu".

Visai aišku, kad jaunosios kartos mokytinis savo kalba žymiai nurungia prezidento Smetonos prakalbą tarptautinių žodžių ločiu. O taipgi ir jo "istorinė vizija" bei meilė visai žmonijai yra daug platesnė ne tik už senatoriaus Goldwaterio, bet ir už prezidento Smetonos, mūsų karių savanorių, vėliau partizanų sadistinė ir morališkai defektuotą liniją -- "būti pasiryžusiems nesigailėti dargi savo gyvybės, kad reikėtų vaduoti savo brolius" ar "pamiršus save, pulti ginti motiną tėvynę ir už ją galvas dėti".

Labai gerbiu tokią jaunosios kartos mokytinio pažiūrą, branginančią ne tik savo, bet ir visos žmonijos galvas, smerkiančią sadizmą ir iškeliančią "esminius moralinius defektus". Tik man daugiau patiko komunistuojantys britų pacifistai, kurie su filosofu B. Russelliu priešakyje pirmieji paleido aiškiai ir gambiai sutaisytą šūkį: -- geriau raudonas, negu lavonas!...

ANTANO SMETONOS MONOGRAFIJA

Irišus ir paruošus aplanką, neužilgo šis ALEKSANDRO MERKELIO parašytas kapitalinis veikalas pasirodys knygų rinkoje. Monografiją leidžia Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos Valdyba.

Neužilgo knyga bus išsiuntinėta garbės prenumeratoriams ir prenumeratoriams.

Šį leidinį dar galima iš anksto užsiprenumeruoti, prisiuntus 10 dol. ALT S-gos izdininkui Povilui Ališauskui -- 95-26 117th St., Richmond Hill, New York; Dirvai, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103 ir per vietos ALT S-gos skyrių valdybų narius.

Stambus ir gražiai paruoštas veikalas po rugsėjo 1 d. knygų rinkoje kainuos 14 dol. Todėl norintieji pasinaudoti proga ir leidinį įsigyti pigesne kaina, skuba jį jau dabar užsiprenumeruoti.

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER ATOSTOGAS GARSIAJE CAPE COD-OSTERVILLE KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS PLIAŽO -- GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod. Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

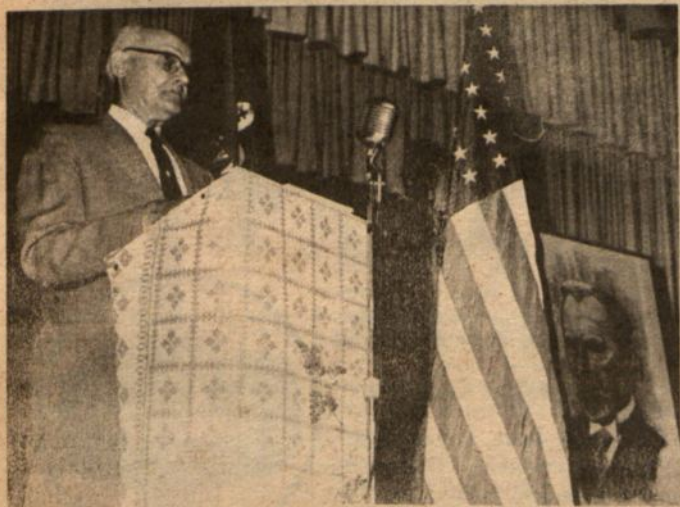
- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir k. dekoratyvinių medžių parko. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus jūros plažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.
- Šiemet svečių patogumui padidinta valgykla ir salionas ir įrengta daugiau žaidimų aikštelių ir k.

Visa tai suteiks Jums tikrą poilsį ir sustiprins sveikatą.

Vila AUDRONĖ jau atidaryta ir priima svečius vasarajimui. Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ. 87 East Bay Rd., Osterville Cape Code, Mass. Marija Jansonienė tel. 428-8425.

Solistė Birutė Dabšienė dainuoja Los Angeles surengtame Prezidento Antano Smetonos minėjime.
L. Kančausko nuotrauka

Lietuvos konsulas dr. J. Bielskis skaitė paskaitą Prezidento A. Smetonos minėjime Los Angeles mieste liepos 12 d.
L. Kančausko nuotrauka

VIRSUJE: Mergaičių stovykloje linksmumas liejosi per kraštus...

B. Kerbelienės nuotr.

DESINĖJE: Jūrų skautų vadovas Julius Butkevičius vasarą negali nurimti neatlikęs kokį žygį upėmis, kanalais ar ežerais...

P. Petručio nuotr.

APACIOJE: Rašytojas Vytautas Alantas atostogas panaudoja kūrybai. Nuotraukoje V. Alantas su šeima ir J. Bachunu Tabor Farmoje, kur susitikimą su J. Bachunu išnaudojo svarstymui kultūrinių reikalų.

P. Petručio nuotr.

VAIZDAI IŠ ATOSTOGŲ

DESINĖJE: Vienišos atostogos? Ne visai... Nes buvo dar fotografas.

Vyt. Dilbos nuotrauka.

APACIOJE: Ak, tos gubos... Bet jos gražios.

V. Pliodžinsko nuotr.

APACIOJE: Startuojam. Jaunos udrytės vasaros stovykloje.

L. Knopfmillerio nuotr.

VIRŠUJE: Baltos burės plazda... Vaizdas iš jūrų skautų vasaros stovyklos.

L. Knopfmillerio nuotrauka

APACIOJE: Karštą savaitgalio vakarą Los Angeles lietuviai mėgsta praleisti šimtmetinių medžių patinksmėje...

L. Kančausko nuotrauka

Keliaujantieji po Europos kraštus dažnai užklysta į Berlyną pasižiūrėti sienos, skiriančios laisvąjį pasaulį nuo pavergtojo. Už sienos miestas atrodo lyg išmiręs...

Lietuviškojo gyvenimo nuotaikos (2)

ŠYPSOTIS AR VERKTI?

EMILJA ČEKIENĖ

Pabaudau anksty rytą ir žinu pro langą. Lauke pilkas dangus. Linoja. Nuo stogo monotoniškai tvaks dideli lietaus lašai. Vienodai, kaip laikrodžio. Tūštka migla, lyg pilno klimas uždenge vakar matytus didingus medžius. Net ir dangaus nesimato. Visur tik pilka, pilka ir liūdna, kaip ir mano nuotaikoj. Ir gerai, kad saulės nėra, nes tokia nūria diena vistiek, kur esi ir kaip laiką leidi.

Koridorium pro mano duris pravažiavo operacinis vežimėlis. Jame ligonis su atlošta, išblyškusia galva. Kai veža uždengta galva, sako, tas jau atgal tuo keliu nebegrįš. Vaikščiojo baltai apsirėngę tarnautojai. Vežimėliai važiavo ir grįžo, girdėjosi dejonės.

Aš, godžiai suvalgiusi pusryčius, pasijutau stipriau ir, užmezgusi pažintį su kaimyne, išėjau į koridorių pasidairyti, kaip žmonės gyvena čia, tokiam pasauliui, iš kurio vieni keliauja į amžinybę, kiti grįžta gyvenimui, dar kiti trumpam sustoja pailsėti sužeisti gyvenimo kryžkelėj ar pavargę bekellaudami tuo judrioju, į visas puses blaškantiu likimo keliu. Prie tokių, tur būt, priklausau ir aš, kurie, anot ligoninės personalo, yra patys nekantrūs, erzliausi ir

nervingiausi šių patalpų gyventojai. Jiems esą lovos per kietos, lempos per šviesios, be lempų per tamsu, diena per ilga, kava per silpna, aptarnavimas per lėtas ir begalės negerovės.

Sekančią naktį girdėjau kiekvieną kaimynės krustelėjimą, kuris kas pusvalandį kartojo. Akis atmerkusi tamsoje seldau lubose iš kiemo šviesos judančius atspindžius. Protarpliais paslapčia mesdavau žvilgsnį į šnarantį kaimynę, sėdinčią lovoje, palinkusią į priekį, užsidengusią veidą rankomis, tyliai kukčiojančią, tylinėčią ir vėl tai vieną tai kitą lovos galą mygtuko paspaudimu kilnojančią.

Dieną jos dar nesenas veidas, kiek pageltęs porą dienų po operacijos, buvo nuostabiai ramus. Gulėdama į daugelį skambinių telefonu atsakinėjo: "I feel fine, I feel wonderful..." ir taip panašiai. Matyt skausmai padidėjo, galvoju.

-- Gal paspausti skambutį, jums ką nors nuo skausmo atneš, -- pasiūliau.

-- Ačiū ne. Tai nieko nepadės. Man skauda ne vien kūną, jie operuodami kūną sužalojo ir sielą, -- tyliai atsakė ir vėl verkia.

Kalbinau toliau iš galėsčio ir iš egoizmo, kad negaliu pati miegoti, kaip dažnai būna, kada ra-

miname nusiminusį žmogų dėlto, kad jo liūdna išvaizda mus blogai nuteikia, o linksmas ir kitus aplink išjudina.

Ir prasidėjo dviejų ligonių skeptiškas pokalbis apie ligas, apie vaistus, operacijas... Viena kitai pritardamos, viena kitą nutraukdamos ieškodamos panašių bėdų ir panašių ligų taip bičiuliškai, užjaučiamai ir taip ligi aušros. Atrodė, jog jai palengvėjo ir paryčiais užsūndome.

Rytą dangus vėl buvo pripildytas žydrumos, ten, sode švietė saulė ir matyt buvo daug gyvybės, gyvenimo džiaugsmo ir triukšmo. Mano kaimynė žiūrėjo vėl ramiai atvertusi didelius ir matyt, gražių akių blakstienas, vėl atsakinėjo gydytojui seselėms ir telefonu ta pačia, rodosi puiki nuotaika: "I feel fine, I feel wonderful, just wonderful"...

Aš tikrai nežinodama, ar liksiu čia nakvoti sekančią naktį, ėmiau pykti ant jos, bijodama, kad vėl naktį nereikėtų man eiti seselės pareigų, kurioms aš visiškai neturiu gabumų nei pašaukimo. Dar labiau erzino girdint ir iš kito kambario moters, kuriai tik vakar padaryta sunki operacija, paliekant jau pusę ar trečdalį skrandžio, tuos pačius žodžius: "I feel fine Mary." Ir t.t. Neiškentusi pasakiau savo kaimynėi:

-- Kodėl jūs visos, amerikietės, taip vaidinate, kaip tikroje scenoje? Visa tai, ką aš girdžiu čia kalbant, yra grynas melas, nesamoniškas, prasimanymas, tuščias laiko galšinimas, paskutinės jūsų energijos berelikalingas elkovojimas ir pagaliau savo artimųjų išjuokimas. Kaip gali žmogus puikiai jaustis po tokių sunkių operacijų? Aš beveik sveika čia patalpinta tą porą dienų jaučiuosi labai labai blogai, kaip kalėjime. O jūs drįstate net savo motinai taip meluoti.

Ji pasiteisino esanti mokytoja ir turinti mokyti vaikus visuomet šypsotis įvairiose gyvenimo aplinkybėse.

-- Tai ko nesišypsojai praeitą naktį, ko verkėi, ko neleidai man miegoti su savo pedagogika, -- išmetinėju.

-- Būtu labai sunkus gyvenimas jei visų žmonių veiduose matytume jų tikruosius pergyvenimus, -- sako ji.

-- Mes, lietuvės, esame natūralios ir santūrios prigimties moterys. Šypsomės ne dirbtinai, be nuosirdžių, iš sielos gelmių. Su svetimais, mažai pažįstamais žmonėmis nesidaliname savo asmeniniais džiaugsmu nei skausmu, o su artimaisiais ar gais drau-

PRAETIES ALBUMĄ PAVARČIUS... Nepriklausomybės metais iškilms Biržuose, pasitinkant vyriausybės atstovą.

ŠOKIUOSE ATSISPINDI TAUTOS DVASIA

JONAS MIŠKINIS

Šokiuose kaip ir visoje kitoj liaudies kūryboje -- atsispindi tautos dvasia; jos meniniai sugebėjimai išreikšti atitinkamais gestais ir melodijomis.

Šokiai įvairiose tautosose atsirado daug anksčiau už daugelį kitų meno šakų. Vadinasi, šokis turėjo dar primityviai gyvensios tautos ir kelių paskirčių: kulturo, darbo, pramogų -- pasilinksminimų.

Žydai šokius jungdavo su dainomis. Vieną dainuodavo, kiti šokdavo. Kokį laimingą įvykių atvejais žydų vyriausio kunigaikštis atlikdavo iškilmingus šokius, išreikšdami džiaugsmą ir Dievui pagarbą. Juk ir psalmėse galima užtikti vietą, kur sakoma, kad Davidas nuo Obedono namų ligi Betliejaus šokęs, griežiant arfai. Žydai laimingai perėję Raudonąją jūrą, taip pat iš džiaugsmo ir atsidėkodami Dievui šoko pagal Mozės sesers melodijas.

Senovės Egipto kunigaikštis mokėję net astronomiškų šokių. Jais išreikšdavo įvairių žvaigždžių kelionę. O graikai visuomet jungdavo šokius su muzika; šokiai buvo chorų lydimi. Seniausios graikų šokis -- guosų šokis. Jis buvo šokamas ties aukuru, vėliau jis pasidarė dievo Zeuso misterijos apeigų dalimi.

Ilgainiui įvairių švenčių šokiai vis daugiau nustojo reikšmės ir įgijo vaidybinį pobūdį. Pvz., graiko Ksenofono laikų moterys šokdavo ir atvaizduodavo Bacho meilę.

gais nevaidiname, nesišypsime pro ašaras, norėdamos paslėpti ligą, kurios žymių veide vistiek jokia kosmetika neuždengs, o kalbame atvirai, nuosirdžiai. Lietuvė šeimos ir artimųjų tarpe jaučiasi tuo, kuo ji yra. Tai aplinka, kurioje ji gali laisvai ir atvirai dalintis mintimis, bendrai tartis ir klausyti, kartu ieškoti atsakymų į jai neišvengiamai gyvenimo klausimus, kartu nuosirdžiai džiaugtis ir kartu verkėti. Su kuo negalime dalintis išpuodžiais ar pergyvenimais atvirai, vistiek nemeluojame ir fantazijų nekuriame, tada nutilime, apie save nepasakojame.

Kaimynė, virstama ant šono skausmingai iškreiptu veidu sudejavo, o aš gavau pranešimą apie tai, kad nuostabiai dirbtinų žmonių pasaulį, ir taip mūsų pokalbis baigėsi neįtikėtinai, kuri iš mūsų esame teisė. Šypsotis ar verkėti, jei širdį tau skauda?

Lietuviai taip pat pasižymi daugeliu tautinių šokių, tik nepriklausomybės metais dalis jų buvo pamiršti, -- juos prisimindavo tik senieji, o jaunuomenė dažnai net nežinojo, kaip jų tėvai ir seneliai linksminosi. Džukioj ruošiant Senovės Dienas, rengėjų didelis dėmesys buvo atkreiptas į senovės tautinius šokius. Juos gavinant ir registruojant būdingesnieji yra šie: Milda, Suvarukas, Kepurėlė, Biezdingėlė, Avietėlė, Čigonėlis, Dribsukas, Duda, Kubilas, Linelis, Obelėlė, Patrepnias, Snaudulė, Martelė, Pranavadas, Skepatėlė, Kadrišis, Oželis, Martelė, Suktinis, Noriu miego, Klumpakojis ir daug kitų. Tačiau dėl kai kurių šokių lietuviškumo tenka abejoti. Kai kas tvirtina, kad ir "suktinis" yra perdirbtas iš čekų polkūtės, "noriu miego" -- estų šokis, "klumpakojis" -- vokiečių.

Aišku, visi tie senieji šokiai ne visose Lietuvos vietose buvo šokiami.

Nūdien lietuvių tautiniai šokiai reiškiasi gan plačiu mastu, galin-gesniu tempu. Kitataučiai, stebėdami mūsų tautinius šokius, dažnai per spaudą pamini, kad lietuvių tautos muzikinė kultūra gražiai išreiškiama tautiniuose šokiuose.

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, TAIP PAT IR MAISTĄ SIUNČIA

licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Marquette Gift Parcels Service
3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Tel. CA 5-1864

2439 West 69 St. ir 2608 West 69 St.
Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-2737

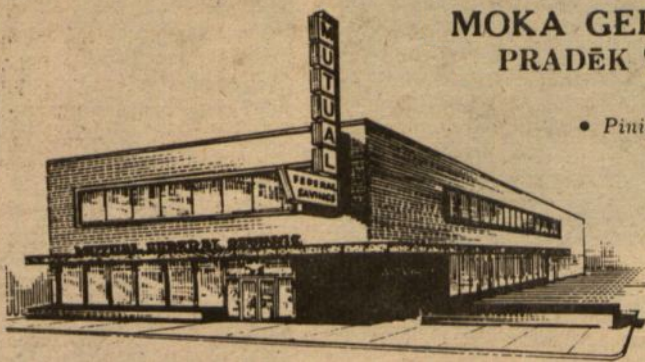
DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų
Lietuvoje pageidaujimų prekių PAPIGINTOMIS
KAINOMIS.

Akordeonai, siuvamos mašinos, skalbimo mašinos,
automobilai, pianinai, motociklai iš Europos ir Sov.
Sąjungos sandėlių.

Vedėjai E. & V. Žukauskai

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

• Pinigų taupymui nereikia važinėti.
juos galite atsiųsti paštu, nes
mes apmokam visas pašto
persiuntimo išlaidas.

• Dabartinis dividendas 4 1/2% išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. STREGA — Liqueur, Import. from Italy... 5th \$5.75
2. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediška... 5th \$3.98
3. NAPOLEON Vermouth, Import. from France... 5th \$1.19
4. Popular GERMAN VSOP Brand... 5th \$1.69
5. PORT. SOUTHERN. RHINE Wine... 5th \$.69

6. ST. REMY BRAND, Import. from France... 5th \$3.98
7. LIEBFRAUMILCH Wine... 5th \$.98
8. BORDEAUX Wine, Red or White... 5th \$.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje,
parduodanti importuotus ir vietos fabrikų baldus,
kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity
bei Stereo aparatus. Be to, pardavinėja baldus biznio
įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams.
Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

6211 So. Western Ave., Marquette Parke

Tel. PROspect 8-5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. VICTory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmadienį ir ketvirtadienį, nuo
9 val. ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9
val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val.
iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

• **ALT** Clevelando skyriaus pirmininkas inž. K. P. Pautienis, ryšium su apskrities valdybos (County Commissioners) paskelbta Pavergtųjų Tautų Savaitės proklamacija, kurioje paminėta tik 5 satelitinės už geležinės uždangos esančios valstybės, įteikė savo kontraprojektą, atitinkantį prezidento Johnsono rezoliucijai, vietoj tų penkių paminint ir kitas Sov. Sąjungos pavergtas valstybes.

Nėra duomenų, patikrinančių, kad apskrities valdybos pareigūnai savo proklamaciją pakeistų. Motyvas, kad tai jau būtų nebe patogu, gal būtų ir šiek tiek pateisinamas, kad ir mandagumo sumetimais. Tačiau šalutiniai motyvai ir ignoravimas kitų pavergtųjų tautų vertia rimtai susirūpinti.

Inž. K. P. Pautieniaus asmenyje ALT Clevelando skyrius turi asmenybę, vertą ne tik didesnio pasitikėjimo, bet ir didesnės paramos jo pastangose išsiaiškinti, kokioje padėtyje iš viso pavergtųjų tautų klausimas yra atsidūręs, kad ir imant siauresniu, Clevelande atsidūrusios lietuvių išeivijos, mastu.

• **Clevelando skautų jaunimas** šį savaitgalį išvyksta stovyklauti bendroje stovykloje su Detroito skautais ir skautėmis.

Skautiškajam Clevelando jaunimui linkime sėkmės ir saulėtų dienų.

• **Daugelis Clevelando jaunimo** išvyko stovyklauti į Dainavos stovyklą. Šiemet nemažai atsirado užsiregistravusių vykti į Pranciškono išlaikomą jaunimo stovyklą Kanadoje, Vasaga Beach vasarvietėje.

• **Galina Gobienė**, Detroito "Šilainės" tautinių šokių grupės vadovė lankėsi Clevelande pas savo bičiulius

Clevelandiečiai Adolfas ir Viktorija Melinauskai, šiuo metu gyveną Honolulu, džiaugiasi kai juos aplanko pravažiuojantieji ar atostogaujantieji pažįstami. Neseniai ten atostogavo clevelandietė Meilė Leknickaitė, Keliaudami į Pakistaną buvo sustoję Lina ir Adomas Mickevičiai, o povestuvinei kelionei buvo nuykę detroitiečiai Dalė ir Kazys Navasaičiai. Pagaliau, nors trumpai, buvo pasimatę ir su mūsų krepšinio rinktine, kuri pakeliui į Australiją ten buvo sustoję. Nuotraukoje Adolfas ir Viktorija Melinauskai su Dale ir Kaziu Navasaičiais gražiaiame Makapu paplūdimyje Havajuose.

A. L. Sagius. Ta proga Gobiai apsilankė ir Tėvynės Garsų radijo vakare.

• **Ingrida Stasaitė** išvyko į Pax Romano suvažiavimą Washingtone, kur liepos 25 d. egzilių federacijų vakare praves programą.

PARDUODAMI NAMAI

Savininkas parduoda mūrinį bungalow, prie E. 185 gt. Netoli lietuvių bažnyčia ir mokykla. 5 kamb. ir uždara veranda. \$26,000. Tel. KE 1-9623.

(85-86)

Savininkas parduoda pelningą 1 šeimos namą. 5 kamb. apačioj, 4 viršuj. Visas apmuštas aluminijum. Dvigubas garažas. Prie E. 185 gt. Netoli lietuvių bažnyčia ir mokykla. \$27,000. Skambinti po 5:30 val. vak. Tel. 486-2601.

(85-86)

• **Clevelando Vasaros Orkestro** koncertų programoje liepos 29 d. numatyta garsaus Salt Lake Mormon Tabernacle choro koncertas. Tai pirmas šio garsaus — 375 narių sąstato — ansamblio pasirodymas Clevelande po 53 metų pertraukos.

Choras su orkestru pasirodys vadovaujame Louis Lane ir to choro dirigentui Richard P. Gondie.

Programoje Brahms'o "Requiem", Handelio "Sing Unto God", Mozarto "Ave Verum" ir kt.

Koncerto pradžia 8:30 val. vak. Bilietai iš anksto gaunami Burrow's krautuvių ir Severance Hall.

REIKALINGAS nekilnojamo turto pardavėjas. Darbas tik ribotame rajone. Trumpos darbo valandos. Priklausoma užrašytų objektų monopolijai. Nereikalingas automobilis. Įstaiga neveikia sekmadieniais. Tuo būdu išvengiamos ilgos darbo valandos, važinėjimo vargas ir išlaidos. Malonios darbo sąlygos. Galima uždirbti \$15,000 į metus. Ponas C. B. uždirbo vidutiniškai \$18,000 per pastaruosius 3 metus. Svetimų kalbų mokėjimas prisideda prie pasisekimo. **MAINLINE REALTY** 1191 E. 79 gt. Tel. HE 1-8181 arba EX 1-5678. Prašykite V. Banionio. (84-85)

IEŠKOMA mergina, sutinkanti gyventi kartu su vyr. amžiaus našle. Veltui butas ir visas išlaikymas. Teirautis tel. MU 1-0192. (84-85)

2 ŠEIMŲ NAMAS

Netoli Euclid gatvės. Po 5 kambarius kiekvienam bute. 2 gazo pečiai. Garažas. Prašo \$13,500. Padarykite pasiūlymą.

SIRVATIS Wm. T. Byrne Real Estate 1535 Hayden Ave. MU 1-6100 — įstaiga; KE 1-4080 — namai (82-87)

• **Savininkas parduoda namą** — 1 šeimos, 9 kamb., garažas, gražus sklypas, rūšys per visą namą. Gerame rajone (Ida Ave.). 951 Ida Ave. Tel. 371-9796 (80-85)

PARDUODAMAS NAMAS

1195 E. 87 — į šiaurę nuo Superior Ave. \$490.00 įmokėjimas patvirtintas FHA už kainą \$12,800. Naujai dažytas, moderni vonia, gazo pečius, variniai vamzdžiai, 4 miegamieji antrame aukšte. Namai parngtas įsikrautymui. Veikite skubiai! **DICK GILMAN** Westside Realty (84-86)

HOUSES WEAR OUT!

REPAIR OR IMPROVE YOURS WITH A CLEVELAND TRUST LOAN

The Cleveland Trust Company

70 CONVENIENT, HELPFUL BANKS

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS Clevelande

maloniai kviečia praleisti liuoslaikį stebint televiziją, klausant penktadieniais Tėvynės Garsų lietuvišką radiją ir su draugais bei pažįstamais jaukiai praleidžiant valandėlę-kita savųjų tarpe.

Klube galite pasiskaityti ir susipažinti su lietuvių spauda, lošti šachmatais.

ATDARAS KIEKVIENĄ DIENĄ. 6835 Superior Ave. Tel. EX 1-1143

JAUNIMAS IR SPAUDA

Pasirodęs MŪSŲ VYTIES 2 nr. yra skirtas žymiam skautų veikėjui prof. St. Kolupailai prisiminti. Vėlonį kaip žmogų apžvelgia tėvas J. Kubilius, S.J. Apie jo moksline veiklą kalba J. V. Danyš - Daniliauskas, gi "principinį skautą" pristato Br. Kviklys.

Be to, dar yra tėvo G. Kijausko, S.J. straipsnis apie šv. Raštą mokslinių tyrimų šviesoje.

Savo laiku patiekę Tabor Farmoje įvykusios spaudos ir radijo darbuotojų suvažiavimo aprašymą, buvome ištisai patalpinę tame suvažiavime patiektą R. Mieželio kalbą. Tai buvo dalis pranešimo, kurį atliko trys jaunosios kartos veikėjai. Iš Mūsų Vyties dabar turime progą patiekti ir to žurnalo redaktoriaus, inž. Vytauto Germano minčių ištraukas, parduodančias jaunosios kartos pažintą ir jų statomus reikalavimus mūsų spaudai ir jos tolimesnei ateitį žvelgiant.

— 1930 metų karta gimnazijas lankė, ir kai kurie jas baigė, Vokietijoje. Tai buvo labai intensyvi lietuviška mokykla grynai lietuviškoje aplinkoje. Jų lietuvių kalbos vartojimas yra geras. Gimnazijose įgytas bendras išsilavinimas buvo gan aukštas. Iš jų tarpo jau turime keletą iškilų veikėjų.

Susidomėjimas spauda jų tarpe yra pusėtinas. Keliolika jų yra gan aktyvūs bendradarbiai, keletas literatų, keli redaktoriai. Jie lietuvišką periodinę spaudą pranešiuoja, nors skaito ne ištisai, bet atsirinkdami jiems domesnes temas.

1938, 1942 metų kartos gimnazijas, ir daug kas pradžios mokyklas, baigė jau Amerikoje. Jų bendras išsilavinimas yra žemesnis, nes amerikiečių gimnazijos kultūrinio, visuomeninio atžvilgiu jaunimo nepaaušia. Tik universitete jų domėjimasis kultūrinėmis vertybėmis būna sužadintas ir tai, daugumoje, pasireiškia jau artėjant prie mokslo pabaigos.

Lietuvių kalbos mokėjimas šioje grupėje yra labai įvairus. Dalis lietuviškai kalba jau labai silpnai. Tie, kurie ilgesnį laiką lankė lituanistines mokyklas, aktyviai dalyvavo jaunimo organizacijose ir turėjo palankią aplinką namuose, lietuvių kalbą naudoja gan laisvai. Tačiau, rašyti jiems yra žymiai sunkiau, negu kalbėti ir rašydami jie dažniausia verčia iš anglų kalbos. Amerikietiškoji taktika ir juos yra labai stipri ir į veiklą bei spaudą jie žiūri amerikietiškomis akimis. Viltingas reiškinys yra, jų grupėje pastebimas gan intensyvus susidomėjimas lietuviškomis kultūrinėmis vertybėmis. Ši karta vertina modernias meno išraiškas ir į jas žiūri objektyviai, dabarties akimis, bandydami lyginti su jiems geriau pažįstamomis gyvenamojo krašto vertybėmis ir apraškomis.

1950 metų karta šiandien yra "teenageriai" ir niekuo nesiskiria nuo amerikiečių bendraminčių. Reikia tikėtis, kad jei šeima sudarys tinkamą aplinką, o lituanistinės mokyklos ir jaunimo organizacijos bus pakankamai efektingos, jie taps panašūs į 1942 m. kartą ir gal mažas nuosimtis liks jautrus lietuviškam veikimui.

Koks yra išeivijos spaudos veidas žiūrint priaugusių kartų akimis?

Šiandien spauda yra identifikuojama su vyresniąja karta, t.y. su 1926 metų grupe ir vyresniaisiais. Didžiuma spaudos tik jiems vieniems yra taikoma ir beveik tik jų yra skaitoma. Periodinės spaudos didžioji dalis turi politinį — partinį sąryšį. Tai 1938 metų ir jaunesnės kartos yra svetima, nesuprantama ir nerealia. Jie, užaugę tikros demokratijos aplinkoje, niekad nesupras srovinių pagrindais sudarytų veiksmų, o tuo labiau srovį, kurios nieko bendro neturi su šio meto realybe.

PARDUODAMAS NAMAS

Hiller Ave., prie E. 185 gt. Mūrinis colonial. 3 miegamieji. Parduoda savininkas. Tel. IV 1-3761 (84-86)

Laikraščių įdomumas taip pat yra skirtingas jaunosios kartos skaitytojui. Pasaulinių, ar gyvenamo krašto įvykių žinios, kurios dažnai randasi pirmuose puslapiuose, jiems visai neįdomios, nes dvi dienas anksčiau buvo skaitytos anglų kalbos dienraščiuose. Manau, kad lietuviško kultūrinio ir visuomeninio gyvenimo aktualijos turės užimti pirmąją vietą — svarbiausias skiltis.

Jaunimo gretose yra labai paplitęs spaudos peštynių mitas. Sako, kad spauda tik pešasi, vieni kitus šmeižia, neverta laiko gaisinti ją skaitant. Šitoks lengvas argumentavimas yra ypač paplitęs 1930, 1938 metų generacijose. Ši mitų spauda turėtų sistematingai nuslopinti. Tai galima atlikti tik geru pavyzdžiu, vengiant to, kas tam mitui duoda pagrindo.

Jeigu mes šiandien jaučiame, kad turime spaudą remti todėl, kad ji yra lietuviška, kad ji reikalinga, tai jaunoji karta to jaunimo ir tokio atsakomumo neturi ir neturės. Jie remia ir prenuemius tik tuos leidinius, kurie jiems bus įdomūs ir vertingi.

Viso to rezultate, priaugusių kartos spaudos, praktiškai imant, neskaityta. Taigi, stojame prieš ateities galimybes: jei šiandien nesilmsime darbo šiai kryptiai pakeisti, tai už 20-30 metų neturėsime lietuviškos spaudos.

Kas darytina?

Žemiau sekančios mintys yra tik keletas galimybių tos krypties darbu. Anaipol, šis sąrašas nėra pilnas.

Pirmiausia, pritraukime ir skaitinkime jaunimą imti tą laikraštį ar žurnalą į rankas, į perversiti ir kiek paskaityti. Kad jaunus skaitytojus atverstų leidinį, reikia, kad jis ten rastų ką nors jam įdomaus. Lengviausia tai atlikti, jei jis ten randa save. Duokime daug jaunimo aktualijų. Aprašykime įvairius jaunimo įvykius, jų organizacijas, jų mokslo atsiekimus, dėkime nuotraukų, pavidžių. Jaunimas daug sportuoja, aprašykime tai, paminėkime žodžiais ir nuotraukomis iškilnesius žaidėjus.

Studijuojančios ir baigę grupės ima domėtis kultūrinėmis ir mokslinėmis temomis. Patiekime tai objektyviai, lygindami kur galima su jiems žinomais pasauliniais ar gyvenamojo krašto pavyzdžiais. Jų susidomėjimas dar pagyvės, jei ir tų straipsnių autoriai bus tos pat ar gretimos kartos. Jaunimas mėgsta kontroversiją ir vertingą kritiką. Tiesa, ir objektyvumas turi būti virš visko. Vienas labai aktualus klausimas, ypač 1930, 1938 metų kartose, yra kontaktas su kraštu. Šis klausimas yra labai opus ir šiuo metu yra formavimosi stadijoje. Kaip jis bus išrištas, dar sunku pasakyti.

Yra būtina steigti naujus ir praplėsti bei suaktyvinti esamus jaunimo ir ideologinių organizacijų skyrius.

Mažų mastu, kai kurie šia suminėti būdai yra pradėdami naudoti. Matydami ateities perspektyvas, turime šį spaudos skaitymo ugdymą statyti pirmąjį žingsnį. Tai, ką jau darome, turime plėsti iki masinio antplūdžio.

Antra, pratinkime ir skatinkime jaunimą rašyti ir periodinę spaudą. Rašinių kalbos teisingumą statykite antrą vietą, ypač dabar, kol dar turime kas gali kalbą taisyti.

Šiam tikslui siekti taip pat gali tarnauti jaunimo skyriai spaudoje. Verbuokime įvairiose vietovėse ir įvairiose organizacijose jaunimo aktualijų korespondentus. Juos rasti nėra taip sunku. Šia proga noriu paminėti lituanistinių mokyklų vertę. Iš praktikos esu pastebėjęs, kad aukštesnės mokyklas baigę visai neblogai gali rašyti kronikos žinias ar reportažus. Daugelis minėtų būdų kalbant apie skatinimą skaityti, tinka verbuojant ir jaunuosius spaudos bendradarbius.

Baigdamas noriu pabrėžti, kad laikas visgi greitai bėga ir negalima daugiau laukti, kol jaunimas pats ateis į spaudos skaitytojų ir bendradarbių gretas. 1930 metų kartos dalis gan natūraliai jungiasi ir gal toliau jungsis, bet jaunesnės kartos to jau nedarys. Mes vyresnieji turime juos verbuoti, traukti, skatinti. Tai turime daryti planingai, atsižvelgdami į laiko ir vietos realybę.

Naturally SUPERIOR SAVINGS

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
...
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

NAUJI MŪSŲ RINKTINĖS LAIMĖJIMAI AUSTRALIOJE

Mūsų krepšinio rinktinė nepaliauja skynusi laurus krepšinio aikštėje. Australijos sostinėje Canberroje laimėta prieš miesto rinktinę rezultatu 95:71. Po to, su Devonport komanda lengvai sužeista rezultatu — 90:54.

Prieš š. Tasmanijos rinktinę laimėta 83:50, o prieš Hobart miesto rinktinę — 105:49.

Telegramose iš Australijos pabrėžiami ne tiek rungtynių rezultatai, kurie, be abejo, taip pat kelia džiaugsmą ir pasitenkinimą mūsų rinktinės sportiniais laimėjimais, bet ir nepaprasti propagandiniai laimėjimai australų visuomenėje.

Šiandien Australijoje pir-

mauja Lietuvos vardas, kurį garbingai kelia lietuviai sportininkai ir išvykos vadovai.

* ANTANAS JURGĖLA, ALT S-gos Brooklyno skyriaus vicepirmininkas pavaduoja pareigose išvykusį atostogų pirm. Jurgį Kiaunę.

CHICAGO

* MUZ., A. LINAS yra pakviestas būti šaulių sąjungos choro vedėju Chicagoje. Choras pradės veikti rugsėjo mėnesį. Dabar vyksta narių registravimas. Choriui gali priklausyti ir nešaukliai.

* PR. GUSTAIČIO, buv. Marjampolės gimn. direkt. laidotuvių išlaidoms padengti, dar reikia paramos iš jo pažįstamų, mokinių ir bičiulių. Siųsti adresu: V. Lapienė, 1734 N. 17 St. Melrose Park, Ill. Jau kelios dešimtys parėmė. Ačiū!

* LIETUVIŲ DEMOKRATŲ LYGA šaukia suvažiavimą Chicagoje, šių metų rudenį. Tiksliai

LIETUVIAI KREPŠININKAI SVEIKINA...

City of Sydney and the Harbour Bridge
A view across the city showing North Sydney beyond the bridge.

Gerbiamieji:

Sužinau, kad mūsų nuolatini sveikintu-
jums ir visam Dirvos stabinimui Australijoje,
kur padėjome sėkmingai kurti Lietuvos partiją,
mūsų darbą.

Valdyb. Arlauskas, Wally Bagdas
Vyta. Fryszanckas, Ed. Kucinas
Leok. Cechanovas, Ed. J. Jankauskas
Al. Vainas, J. Jankauskas
Algis Jankauskas, J. Jankauskas
Algis Motiejunas, Ed. Jankauskas
Bill Sedlickas, Ed. Jankauskas
Remigijus Gester, Ed. Jankauskas
Andy Achima, Ed. Jankauskas
Larys Jasvicius, Ed. Jankauskas

Trys Vokietijos lietuviai Vasario 16 gimnazijos sodelyje. Iš kairės maj. J. Černius, maj. J. Kriščiūnas ir J. Sprainaitis. F. Skerio nuotrauka

SENATORIAUS GOLDWATERIO POZICIJA

DĖL SOVIETŲ SĄJUNGOS PRIPAZINIMO:

"esu įsitikinęs, kad mūsų 'šaltojo karo' supratimas pasikeis, jei gerąją pusę nuo to momento, kai pareikštume, kad JAV nelaiko Chruščiovo žudikiškosios klikos teisėtai rusų ir kitų tautų valdovais".

Sužinosite daugiau apie senatorių Goldwaterį ir jo pažiūras mūsų atečiai rūpimais klausimais išgijus medžiagos iš

GOLDWATER FOR PRESIDENT HEADQUARTERS
1290 EUCLID AVE.,
CLEVELAND, OHIO.
TEL. TO 1-1964

J. F. BAUER, Nationalities Chairman

Vasario 16 Gimnazijos tautinių šokių grupė dažnai įvairiuose parengimuose demonstruoja lietuvių tautinius šokius. Štai liepos 5 d. turėjo naują pasirodymą Lorsche. F. Skerio nuotrauka

Iš mūsų šachmatininkų gyvenimo

* ROMANAS ARLAUSKAS, P. Australija, sužaidė lygiomis su Sovietų didmeistrių Aleksandru Toľušu, pasaulio korespondencinių p-bių baigmė ir vėl atsisotjo pirmenybių lentelės priešakyje: 1. R. Arlauskas 5:2, Borisenko 5:3, Zagorovskij 4 1/2: 1 1/2, Dubinin, Nymman po 3 1/2: 2 1/2, kiti mažiau. Nebaigtų partijų Arlauskas turi 5.

Sydneyje Chess World mini-jog Arlauskas kovoja didingai.

* KAZYS ŠKĖMA iškovojo I vietą Motor City pirmenybėse, Detroito be pralaimėjimo (8:1, dvi lygiomis).

* POVILAS TAUTVAIŠAS, Chicago atvirose (154 dalyviai) baigė trečiuoju, vienintėlis nukabinęs laimėtojų Amerikos rinktinės dalyviui Robert Byrne pus-taškį. Dalyvavo 10 lietuvių. (9 iš Chicago ir 1 iš Indianos). Be Tautvaišos labai gerai pasirodė K. Jankauskas, K. Ramas, F. Šalkauskas ir A. Vilutis.

* AMERIKOS ŠACHMATININKŲ 1964 m. klasifikacijose (USCF Ratings) įvardinti 37 lietuviai. Meistrų klasėje: Povilas Tautvaišas 2245, Kazys Škėma 2243 ir Povilas Vaitonis 2233. Ekspertai: V. Palčiauskas 2185, K. Jakštas 2127, G. Šveikauskas 2069, K. Jankauskas 2048, Alg. Nasvytis 2022, A. Zujus 2004. A klasėje: A. Vilutis 1975, A. Šukys 1948, E. Stakys 1897, K. Ramas 1997, V. Kutkus 1892, S. Makutėnas 1890, J. Kovas 1888, A. Makaitis 1885, Dr. T. Bullockas 1883, J. Poluikis 1871, V. Skibniauskas 1862, A. Vasiliauskas 1841, F. Šalkauskas 1835, A. Gilvydis 1824, A. Butkus 1824, R. Adomaitis 1821. Kitų klasių: Bikulčius 1556, Blaivas 1677, A. Bullockas 1373, T. Bullockas, Jr. 1307, Karpuška 1732, Kontautas 1759, Povelaitis 1535, Rutkauskas 1575, Strolia 1579, Trojanas 1667.

* ŽIŽYS IR ŽALYS laimėjo po pilną tašką iš didmeistro Bobby Fischerio, Montrealio simultane. Bikulčius sužaidė lygiomis su Fischeriu, Chicago simultane.

* BOSTON SUNDAY GLOBE, gegužės 10, skelbė Algį Makaitį ir K. Merkį tarp laimėjusių taškus Massachusetts komandai rungtynėse su Connecticut. Merkio pasirodymas po veikdviejų metų pertraukos buvo sutiktas šiltai. "The return of K. Merkis to over the board play must be cheered", pabrėžė "Globe".

* A. MAKAITIS sėkmingai žaidė Harvardo univ. komandoje Ivy lygos varžybose. Be to Mass. - Rhode Island rungtynėse. Makaitis -- Bostono Met lygos tournament direktorius.

* CHESS REVIEW balandžio nr. įvardina Kazį Merkį iš South Bostono -- trečiuoju ir Igną Žalį, Montreal, -- ketvirtuoju, Amerikos Postal Chess žaidikų garbės sąrašė. 36-tas, kitas Kanados lietuvis J. Stokus.

* ANGLIJOS KORESP. pirmenybėse dalyvauja Mončiūnskas.

DETROIT

BENDRUOMENES ŽINIOS

LB Detroito Apylinkės Valdybos paskutiniame posėdyje visų prieita prie bendro sutarimo dar daugiau atkreipti dėmesį į mūsų jaunimą, sudarant jam kuo geriausias sąlygas, kad jis su noru pasireikštų lietuviškoje veikloje ir augtų bei stiprėtų naudingomis tautai asmenybėmis. Taip pat kelti visuomenėje sveiką ir teisingą dirbančiųjų kultūrininkų įvertinimą. Suprantama, kad ir tituluotas, tačiau nedirbantis lietuviško darbo, neprilygsta bent kuriam dirbančiam.

Noras praplėsti ir sustiprinti liuanistinį švietimą yra vienas iš pagrindinių rūpesčių. Todėl Bendruomenės Valdyba finansiniai remia ir LB Detroito ir Dr. Vinco Kudirkos liuanistines mokyklas. Tik mokinių tėvai prašomi parodyti daugiau aktyvumo kai Valdyba į jus kreipiasi.

Mokslo metams prasidėjus bus stengiamasi jaunimą užimti literatūriniais vakarais. Nepamirštas yra ir jaunųjų talentų pasirodymas. Taip pat bus bandomas ir jaunimo meno ansamblio organizavimas. Visa tai priklausys, kaip kviečiamieji į tai reaguos.

Bendruomenės Valdybos pirm. Vladas Pauža, prieš išvykdamas į JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos Sesiją, kreipėsi į valdybos narius prašydamas pateikti konkrečių pasiūlymų, kad lietuviškas išlaikymo darbas būtų sėkmingesnis ir sistematingesnis. Susilaukė praktiškų pasiūlymų kultūros ir švietimo reikalais, kurie reikalingi pataisų ir patikslinimo, norint pakelti liuanistinį lygį ir išlaikyti galimai gresnį lietuvišką charakterį.

JAV LB Tarybos Sesijoje, įvykstančioje liepos 25 ir 26 d. Clevelande, iš Detroito dalyvauja Bendruomenės pirm. Vladas Pauža, kaip vienintelis ir pirmas atstovas iš Detroito apylinkės.

Balfo pirm. prel. dr. J. Končius ir prel. L. Tulaba lanko Vasario 16 gimnaziją. Iš kairės: dail. A. Krivickas, prel. dr. J. Končius, prel. L. Tulaba, mokyt. Stp. Vykintas, Tėvas A. Bernatonis ir mokyt. S. Antanaitis. F. Skerio nuotrauka

PUIKUS 3 KNYGŲ KOMPLEKTAS — UŽ 10 DOLERIŲ!

Vykstant atostogų ar norint įteikti vertingą dovaną, pasinaudokite šia laikina, bet naudinga, proga ir įsigykite trijų vertingų knygų komplektą:

LAISVĖS KOVŲ DAINOS.
R. SPALIO ALMA MATER.
V. RAMONO DAILININKAS RAUBA.

Paskirai perkant, šios knygos kainuoja:

Laisvės Kovų Dainos — \$5.00.
R. Spalio Alma Mater — \$5.00.
V. Ramono Dailininkas Rauba — \$3.50.

Skubą įsigyti šį knygų komplektą, nedelsiant siunčia Dirvai žemiau dedamą atkarpą su 10 dol. čekiu ar pašto perlaida, nes minėtų knygų kiekis labai ribotas.

Prašau prisiųsti Dirvos knygų komplektą (Laisvės Kovų Dainas, Alma Mater ir Dailininkas Rauba) šiuo adresu:

Priedų: \$10.00.

Pats skaityk ir kitus
ragink prenumeruoti
DIRVA